novinky z radnice

mesto Trnava ■ ročník XVIII ■ číslo 10 ■ dec. 2007/jan. 2008

foto: E. Ursinyová

Otvorme šťastiu

Kráčali predo mnou. Otec a syn. Nahlas sa rozprávali. Pred novinovým stánkom som začul staršieho: „Ty by si len čítal, kúpim si, čo ja chcem!“ A vypýtal si najčítanejší denník. Predavačke ešte poznamenal: „Pozrieme si obrázky a ideme ďalej po svojom. No nie, mladá pani?“

Upútalo ma to. Všeobecne sa konštatuje, že povrchnejší sú tí mladší. Aj keď pri novinách, ktoré si pýtal, je pravdepodobne lepšie ostať pri povrchu. No tam zostávame často i pri dôležitejších veciach. Pri rozhovoroch s priateľmi, deťmi či pri konaní. V rýchlosti doby, akoby sme predpokladali úspech svojich činov, automaticky bez porozumenia súvislostí. Niekedy tak pristupujeme aj k sviatkom. Vybavíme všetko, čo je navonok potrebné. Zoženieme stromček, nakúpime rybu, jedlo i darčeky. Poupratujeme, navaríme a večer si spoločne sadneme k stolu pri vyzdobenom stromčeku. Ak sa už nemáme o čom rozprávať, zapneme si televízor, ktorý možno navodí atmosféru zabudnutia. Je to ako s tými novinami. Prebehneme cez pár dní sviatkov a ideme si ďalej podľa svojho. Nič sa nemení. Nespokojnosť je preto zákonitá, i to, že to škrípe aj v spoločnosti. Dôvod však hľadáme mimo nás. Najčastejšie u politikov či tých, ktorí sú už vďaka nahromadenému kapitálu za vodou. No vianočné či akékoľvek ľudské šťastie nezáleží v prvom rade na podmienkach zvonka. Ak by to tak bolo, potom nemôžeme hovoriť o dôstojnosti človeka, jeho slobode či zodpovednosti. Znamenalo by to, že naša vlastná výchova, kultúra a tradícia sú vystavané na hlinených nohách. Tisícročia ich existencie však potvrdili opak. Múdrosť predchádzajúcich generácií zhmotnila do symboliky aj skúsenosť, že sviatočnú chvíľu nemožno prežiť bez vytvorenia ticha vo vlastnom vnútri. Očakávanie Vianoc sa nezaobišlo bez prípravy pre pokoj v srdci. Ten predpokladá pokoru pred svetom, ktorý prevyšuje individuálny ľudský život. Z nej pramení vďačnosť za život i jeho kontinuitu v ľudských dejinách.

Naša myseľ už dávno nevníma spoločný kontext sveta s ostatnými. Je zameraná na seba a predstavu individuálneho šťastia. Pokiaľ je to možné, tak sa radšej s nikým o to dobré nedeliť. Ešte tak s deťmi a najbližšími. Viac nech od nás nikto nechce. Okolo dverí našich sŕdc tak prechádza každý deň šťastie zabalené do plienok, ktorému sme zatiaľ neotvorili dvere. Šťastie pre dušu a srdce, pre porozumenie svojho miesta so všetkými ľuďmi na tomto svete. Skúsme pootvoriť svoje srdce. Pre iných, a tým aj pre Vianoce medzi nami.

Pavol TOMAŠOVIČ

Súťažíme o titul Európske hlavné mesto kultúry

Mesto Trnava v stanovenom novembrovom termíne odovzdalo na Ministerstve kultúry SR svoj projekt s názvom Trnava na križovatke ciest, s ktorým sa uchádza o titul Európske hlavné mesto kultúry. Projekt je založený na idei križovatky nielen materiálnych, ale predovšetkým duchovných, myšlienkových a kultúrnych ciest.

Trnava, najstaršie slobodné kráľovské mesto na Slovensku, leží na križovatke niekdajších významných európskych ciest. Prichádzali a prichádzajú sem nielen obchodníci, podnikatelia, ale aj myslitelia, umelci a ľudia s rozmanitými záujmami, talentami i predstavami. Vďaka tradícii a otvorenosti sa tak mesto stalo nielen prirodzenou križovatkou dopravných ciest, spájajúcich ostatné mestá a ciele, ale aj duchovným centrom vďaka sieti a križovatkám ciest nehmatateľných. Ciest myslenia, inšpirácie, tvorby, vzdelania, kultúry, športu, vedy a mnohých ďalších impulzov, ktoré sa od nepamäti v meste zbiehajú, križujú, i rozvetvujú.

Tak ako dopravná križovatka nie je len miestom, do ktorého smerujú prechádzajúce cesty, ale aj stredom, v ktorom sa stretajú, vzájomne ovplyvňujú, a z ktorého pokračujú ďalej, tak je to aj s Trnavou. Je nielen mestom, v ktorom ľudia žijú, bývajú, pracujú a tvoria, ale aj centrom, do ktorého smerujú ľudia i myšlienky z celého sveta, aby sa vzájomne stretávali, komunikovali, hľadali inšpirácie i rozhodnutia.

Križovatka je aj miestom rozhodovania, ako a ktorým smerom ďalej. Správne rozhodnutia môžu vyplynúť z poznania, tradície a otvoreného myslenia. Vzhľadom na bohatú históriu mesta ako duchovného, kultúrneho a vzdelanostného centra i na jeho súčasný ekonomický rozmach má Trnava všetky predpoklady pre dobré rozhodnutia v kontexte európskeho myslenia. Rozhodnutia, ktoré prinášajú a budú prinášať impulzy i konkrétne podoby životaschopnosti európskej kultúry. Tradícia, myšlienky zhmotnené do jedinečnej architektúry a množstva sakrálnych budov, finančné aj intelektuálne zázemie, to všetko potvrdzuje ambíciu mesta byť európskym centrom kultúry, rozvoja duchovnej roviny života a demokratického spolunažívania ľudí.

Na tomto ideovom základe stojí projekt Trnavy. Zohľadnená je v ňom i skutočnosť, že pojem kultúra nezahŕňa len koncerty a výstavy, ale komplex tvorivej činnosti ľudskej spoločnosti, kultúru myslenia, konania a vnímania sveta. Preto v koncepcii projektu nechýbajú popri konkrétnych kultúrnych podujatiach aj aktivity zamerané na mládež, výchovu, vzdelanie, životné prostredie či uchovanie kultúrnych pamiatok. Konkrétnym výstupom by mali byť aj zrenovované budovy a stopy histórie na dvoch reálnych cestách Via Trnava – Via Európa a Via Centrum – Via periféria.

Zámerom je vytvoriť trvalé európske cesty, ktoré budú mapovať najdôležitejšie etapy rozvoja kultúry, architektúry i myslenia. Projekt poskytne možnosť využiť kultúrne dedičstvo moderným spôsobom, zaujímavým pre súčasného návštevníka všetkých vekových kategórií.

Vo veľkej miere boli do projektu zakomponované aj skúsenosti z partnerských miest, no najvýznamnejšie do neho prehovorili návrhy a pripomienky kultúrnych inštitúcií a občianskych združení pôsobiacich v Trnave. Pri projekte tvorcovia úzko spolupracovali s Trnavským samosprávnym krajom a s riaditeľmi kultúrnych inštitúcií v jeho pôsobnosti. *-pt-*

V meste sa bude zvyšovať bezpečnosť premávky

Slávnostným podpisom v Bruseli 23. októbra 2007 sa mesto Trnava stalo signatárom Európskej charty bezpečnosti cestnej premávky.

25 000 ZACHRÁNENÝCH ŽIVOTOV
Európska charta bezpečnosti cestnej premávky

Týmto podpisom sa mesto zaväzuje k napĺňaniu svojho akčného programu zameraného predovšetkým na znižovanie rizík ťažkých dopravných nehôd v súlade s hlavnou myšlienkou programu Európskej charty bezpečnosti cestnej premávky. Program bol vyhlásený Európskou komisiou a jeho hlavným mottom je záchrana 25 000 životov na cestách EÚ v najbližších troch rokoch. Pre napĺňanie tejto myšlienky si mesto Trnava vytýčilo tri hlavné ciele, v ktorých chce nájsť priestor na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky. Prvý cieľ je zníženie počtu dopravných priestupkov, najmä prekračovanie povolenej rýchlosti a jazdy na červenú zavádzaním inteligentných dopravných systémov – projekt Bezpečná cesta, druhý cieľ – odstraňovanie kolíznych bodov na komunikáciách, križovatkách, priechodoch pre chodcov, tretí – zvyšovanie bezpečnosti chodcov, najmä rizikovej skupiny školskej mládeže.

Ciele budú rozpracované do konkrétnych akcií. V súčasnosti prebieha vytvorenie pracovnej skupiny. Tvorba cieľov bola kreovaná v súčinnosti so Žilinskou univerzitou a Výskumným ústavom dopravným Žilina a pri ich napĺňaní budú do programu okrem mesta Trnavy zaangažované aj ďalšie organizácie – trnavské základné školy, Mestská polícia, Okresný dopravný inšpektorát, príp. ďalšie.

Podpisom Charty mesto Trnava dostalo oficiálny certifikát signatára s právom používať logo programu na svojich oficiálnych dokumentoch, a to aj u zaangažovaných organizácií.

Ing. Ján KÁNIK, úsek inžinierskeho urbanizmu a územnotechnických informácií MsÚ

Na škole Andreja Kubinu budú nové ihriská

Mestský magistrát vyprojektoval v tomto roku multifunkčné školské ihrisko s umelým povrchom na Základnej škole Andreja Kubinu v Trnave.

„Škola slúži aj na integráciu žiakov so zdravotným postihnutím, preto je o to viac dôležité, aby mali deti dobré zázemie nielen na učenie, ale aj na aktivity vo voľnom čase," povedal vedúci odboru investičnej výstavby Mestského úradu v Trnave Ing. Dušan Béreš. Multifunkčné ihrisko v areále školy nahradí sústavu terajších ihrísk, ktoré sú pre zlý technický stav nedostatočne využívané. Slúžiť bude takmer na všetky kolektívne športy vrátane tenisu. Okrem toho tu však magistrát počíta aj s miniihriskom s umelým trávnikom, aké je už vybudované na Základnej škole Kornela Mahra. „Ten istý projekt sme chceli aplikovať aj v škole Andreja Kubinu, na jar tohto roka sme preto oslovili Slovenský futbalový zväz, ktorý vypísal granty na takéto ihriská, žiaľ, nezískali sme ho. Myšlienka nám napriek tomu nedala spať, preto sme sa rozhodli, že ak opäť neuspejeme, zrealizujeme toto ihrisko z vlastných peňazí, aby ho mohli žiaci využívať už od začiatku budúceho školského roka. Náš zámer zapadá do celkovej koncepcie mesta postupne revitalizovať alebo obnovovať školské ihriská, aby sa mohla zlepšovať pohybová gramotnosť žiakov, lebo trend v posledných rokoch je taký, že deti sa viac venujú počítačom a telesný pohyb je na periférii záujmu, čo sa markantne odráža aj na výsledkoch slovenskej reprezentácie v každom športe," doplnil Dušan Béreš. *-eu-*

Ocenenie pre Trnavu v súťaži ZlatyErb.sk 2007

Najvyššie ocenenie spoločnosti SWAN za najlepšiu elektronickú službu samospráv poskytovanú Ústredným portálom verejnej správy dostalo v súťaži ZlatyErb.sk 2007 mesto Trnava. Ocenenie bolo udelené za spoluprácu mesta pri budovaní ústredného portálu verejnej správy www.portal.gov.sk, ktorý spoločnosť SWAN prevádzkuje.

Prostredníctvom tohto portálu a vlastnej webovej stránky www.trnava.sk by malo mesto Trnava v roku 2008 postupne začať poskytovať územno-plánovacie informácie elektronickou cestou na základe požiadaviek občanov.

Rovnaké ocenenie získalo v súťaži aj mesto Banská Bystrica. Hlavnú cenu Dexia GrandPrix a nomináciu na cenu EuroCrest za Slovenskú republiku dostalo hlavné mesto SR Bratislava. Súťaž ZlatyErb.sk každoročne vyhlasujú Únia miest Slovenska a Občianske združenie eSlovensko pod záštitou predsedu vlády SR a Európskeho komisára za Slovenskú republiku. Hlavným cieľom tejto súťaže je podporiť informatizáciu slovenských samospráv, oceniť výnimočné projekty a ohodnotiť snahu zástupcov samospráv účinne využívať informačno-komunikačné technológie na zvyšovanie kvality a prístupnosti služieb občanom.

-redakcia-

Vznikla dohoda o spolupráci vo vzdelávaní

Dohodu o vzájomnej spolupráci podpísali 22. novembra na trnavskej radnici v rámci Výročnej konferencie mesta Trnava o vzdelávaní a trhu práce zástupcovia Mesta Trnava, Trnavského samosprávneho kraja, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnavskej univerzity, Univerzity sv. Cyrila a Metoda a Materiálovotechnologickej fakulty Slovenskej technickej univerzity.

Dohoda bola iniciovaná v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava v oblasti ľudských zdrojov a podnikateľského prostredia so zámerom zosúladiť ponuku vzdelávania a potrieb trhu práce, zlepšiť prípravu pracovných síl s aktívnou podporou miestnej a regionálnej samosprávy a umožniť celoživotné odborné vzdelávanie. V rámci partnerskej spolupráce vo vzdelávaní a zamestnávaní sa budú zmluvné strany dohody podieľať na každoročnom organizovaní výročnej konferencie o vzdelávaní a trhu práce, udeľovaní cien za mimoriadne výsledky žiakom a študentom základných, umeleckých, stredných a vysokých škôl a zefektívňovať poradenstvo pri výbere povolania.

Súčasťou dohody je aj doteraz zaužívané dotovanie vzdelávacích projektov z rozpočtu mesta a prostredníctvom Nadácie Trnava Trnavčanom, ktorej zakladateľom je mesto Trnava.

Zmluvné strany sa zaviazali aj k spolupráci vo výchove a vzdelávaní, výskume a tvorivej vedeckej činnosti, rozvíjaní znalostnej ekonomiky v a podpore spolupráce medzi akademickou obcou, verejnou správou a podnikateľským sektorom na území mesta Trnava. Vzájomne sa budú informovať a pozývať na odborné podujatia, spolupracovať na príprave a propagácii projektov s výchovno-vzdelávacím charakterom a podieľať sa na vytváraní podmienok pre realizáciu spoločných projektov technického vzdelávania „high – tech“.

-redakcia-

V skratke

Automobilový klaster je už založený

■ Založenie Automobilového klastra – západné Slovensko 23. novembra slávnostne podpísali predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš a primátor mesta Trnava Štefan Bošnák. Myšlienka jeho vytvorenia vznikla v súvislosti s projektom Regionálnej inovačnej stratégie Trnavského kraja a pri tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava. Projekt je zameraný na zvyšovanie konkurencieschopnosti dodávateľských firiem pôsobiacich v automobilovom priemysle nielen v rámci SR, ale v konečnom dôsledku aj v celoeurópskom kontexte. Klaster by mal začať svoju činnosť začiatkom roka 2008.

Podpis Memoranda Centrope 2008 Plus

■ Memorandum CENTROPE 2008 PLUS podpísal 26. novembra v Bratislave primátor Trnavy Štefan Bošnák spoločne s ďalšími politickými partnermi stredoeurópskeho regiónu – primátormi miest a predsedami samosprávnych krajov príhraničných regiónov Slovenska, Českej republiky, Rakúska a Maďarska. Prvá správa Centrope potvrdila nielen nadpriemerný hospodársky výkon regiónu Európa – Stred, ale tiež tunajší enormný potenciál pre rast. Predpokladom pre úspešné využívanie existujúcich príležitostí je cieľovo orientovaná a stále lepšie zladená politika všetkých partnerov Centrope. Pripravované zrušenie Schengenskej hranice je ďalším symbolickým krokom na ceste zrastania spoločného stredoeurópskeho regiónu.

Cyklochodník na Zelenečskej ulici je zatiaľ len jednosmerný!

■ Na novom cyklochodníku na Zelenečskej ulici, ktorá mesto Trnava dobudovalo v novembri s nákladom približne 4,8 milióna korún, môžu vzniknúť kolízne dopravné situácie. Na príčine sú cyklisti, ktorí využívajú cyklochodník nielen v smere od kruhovej križovatky na Tamaškovičovej ulici, ale aj nazad do mesta. „Boli by sme radi, keby cyklisti v záujme vlastnej bezpečnosti rešpektovali vodorovné aj zvislé dopravné značenie, ktoré sme nainštalovali v týchto dňoch. Ide o osem mimoriadnych dopravných značiek, ktoré budú upozorňovať na smer jazdy," zdôraznil vedúci odboru investičnej výstavby Mestského úradu v Trnave Ing. Dušan Béreš. Čo najskôr chce začať magistrát aj výstavbu ľavého jazdného pruhu. „Narážame však na majetkovoprávny problém, dve parcely patria štátu, preto najprv musíme uzavrieť zmluvy so Slovenskou republikou na ich výmenu alebo odkúpenie, aby sme následne mohli získať stavebné povolenie. Keď sa to podarí, hneď na jar by sa mali začať stavebné práce, aby bol cyklochodník do leta hotový," dodal Dušan Béreš. Investičný náklad na ľavú stranu bude takmer dvojnásobný, okolo 9 miliónov korún, lebo jeho technické riešenie je zložitejšie.

Charitatívne podujatia počas adventu

■ Aj tento rok v predvianočnom období organizuje mesto Trnava niekoľko charitatívnych podujatí s cieľom pomôcť odkázaným ľuďom v našom meste. Už tradične budú predávať zamestnanci magistrátu na Trojičnom námestí varené víno a výťažok z predaja bude opäť venovaný deťom a dospelým, ktorí nemôžu prežívať vianočné sviatky v kruhu rodiny. Novinkou bude podávanie vareného vína v keramických hrnčekoch vo farbách mesta s motívom trnavskej radnice. Pre bezdomovcov a osamelých pripravilo mesto v spolupráci s Katolíckou jednotou Slovenska od 17. do 21. decembra zbierku trvanlivého vianočného pečiva a 23 decembra v čase od 12. do 15. hodiny aj štedrú večeru. Zdravotne postihnuté deti v špeciálnych školách, diabetické deti, viacdetné sociálne odkázané rodiny, autisti, mentálne postihnuté deti a mládež dostanú prostredníctvom referátu charity a sociálneho referátu mestského úradu príspevok na Mikulášsky balíček. Nie sú

nám ľahostajní ani seniori v domovoch dôchodcov, ktorí dostanú príspevok na vianočné posedenie. Mesto prispeje aj na svojich obyvateľov, ktorí sú umiestnení v Domove sociálnych služieb v Zavare a v Domove dôchodcov v Križovanoch i na balíčky pre opatrovaných Strediskom sociálnej starostlivosti a Arcidiecéznou charitou. Vianočné povinnosti neobídu ani primátora mesta Štefana Bošnáka, ktorý bude od 19. do 21. decembra vždy od 16. do 17. h podávať na Trojičnom námestí tradičný primátorský radničný čaj. Posledný deň vianočných trhov odovzdá primátor mesta výťažok z vareného vína a prijme skautov, ktorí prinesú symbolicky Betlehemské svetlo pre obyvateľov nášho mesta a okolia.

Zvyšovanie environmentálneho povedomia

■ Odborný seminár pre učiteľov základných škôl s názvom Realizácia environmentálnej výchovy na základných školách sa uskutočnil 28. novembra v Modre – Harmónii. Seminár zorganizovali mesto Trnava a Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v rámci plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava v oblasti mestského životného prostredia a podmienok pre aktivity vo voľnom čase s cieľom zvyšovať environmentálne povedomie žiakov.
Na seminári odzneli prednášky o neformálnom ekologickom a environmentálnom vzdelávaní v teréne, elektronických didaktických prostriedkoch pre environmentálnu výchovu, metodické pokyny na jej implementáciu do obsahovej náplne predmetov primárneho vzdelávania a ďalšie.

Separovaný zber odpadu na školách

■ Mesto Trnava v spolupráci so spoločnosťou .A.S.A. Trnava pripravuje od začiatku decembra 2007 zavádzanie separovaného zberu na trnavských základných školách A. Kubinu, Atómová, Gorkého a Limbová, I. Krasku, K. Mahra a Mozartova, Spartakovská a V jame. Začiatkom roka 2008 budú umiestnené separačné nádoby aj v základných školách J. Bottu, Námestie SUT, Vančurova a A. Merici. Spoločná separačná nádoba na papier, plasty, plechovky a tetra-paky bude umiestnená približne v dvesto štyridsiatich triedach. Na projekt separovaného zberu prispela spoločnosť .A.S.A Trnava čiastkou 200 tisíc korún, zvyšné finančné prostriedky sú vyčlenené z rozpočtu mesta Trnava.

Seniori majú záujem o jazyky a informatiku

■ Mesto Trnava v spolupráci s Mestskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku zabezpečilo v tomto kalendárnom roku dvojsemestrálne bezplatné kurzy anglického a nemeckého jazyka pre seniorov na Akadémii vzdelávania v Trnave. Dvadsaťjeden poslucháčok úspešne ukončí svoje štúdium už v polovici decembra. Podľa slov predsedu trnavskej organizácie Jednoty dôchodcov Igora Fabiána trnavskí seniori majú o vzdelávanie veľký záujem. „Boli by sme radi, keby sa v rozpočte mesta aj v budúcom roku našli finančné prostriedky na vzdelávanie v jazyku nemeckom, anglickom, prípadne francúzskom pre ďalších približne tridsiatich záujemcov. Veľký záujem zo strany dôchodcov je tiež o rozširovanie znalostí z oblasti informatiky – práce s počítačom a internetom.“

Výťažok z koncertu na hospic Svetlo

■ Viac ako pätnásťtisíc korún odovzdal zástupcom hospicu Svetlo v Trnave vedúci sociálneho odboru mestského úradu Peter Klenovský. Suma predstavuje výťažok z dobrovoľného vstupného na koncert zboru Tirnavia a Trnavského komorného orchestra, ktorý sa uskutočnil 3. novembra v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v rámci cyklu Hudba v katedrále. Podľa slov predsedníčky správnej rady neziskovej organizácie Svetlo Márie Zamkovskej budú aj tieto peniaze použité na rekonštrukciu priestorov pre budúci hospic v budove kláštora na Františkánskej ulici, kde už n. o. Svetlo tento rok otvorila požičovňu zdravotníckych pomôcok pre pacientov pripútaných na lôžko.

Chcete si skontrolovať pitnú vodu?

Mnohé studne sú v súvislosti so zvyšujúcimi sa cenami vody opäť využívané. Aká je však kvalita studničnej vody? Na túto otázku odpovedia aj na Materiálovo-technologickej fakulte Slovenskej technickej univerzity. Tamojší Ústav environmentálneho a bezpečnostného inžinierstva na Botanickej ulici v Trnave ponúka vyšetrenie základných ukazovateľov vody zadarmo. Podľa vedecko-pedagogickej pracovníčky Anny Michalíkovej sa pracovisko zameriava na analýzu podzemných, najmä studničných vôd. Doteraz zanalyzovali okolo 200 vzoriek. Najčastejšie ide o základnú analýzu, teda tvrdosť, dusitany a dusičnany, fyzikálne ukazovatele – pH, vodivosť, chloridy či železo. Štatistické ukazovatele z rôznych oblastí trnavského regiónu z analyzovaných vzoriek potvrdili, že kvalita studničnej vody je relatívne dobrá a všetky hodnoty sú hlboko pod kritickou hladinou podľa Slovenskej technickej normy.

-eu, maju, mp, vm-

Kočišské zblíži Trnavu s Bielym Kostolom

Plánované satelitné sídlisko Kočišské ešte viac priblíži krajské mesto k susednému Bielemu Kostolu. Deliť ich bude len asfaltová cesta na Rekreačnej ulici. Objavili sa dokonca úvahy o opätovnom spojení Bieleho Kostola s Trnavou. Starosta Bieleho Kostola Jozef Adámek otvorene hovorí, že je len otázkou krátkeho času, kedy sa tak stane.

Trnava sa rozširuje a popri ceste k Bielemu Kostolu rýchlym tempom pribúdajú vilky obohnané vysokými múrmi. V samotnom Bielom Kostole pribudlo za rok tristo bytov a pripravuje sa výstavba desiatok rodinných domov a víl smerom ku krajskému mestu. „Stačí, ak sa postaví satelitné sídlisko Trnavy Kočišské, kde je naplánovaných 1 800 bytov, a sme spojení," hovorí starosta. Už dnes uvažuje o spoločnej občianskej vybavenosti, ktorá by slúžila mešťanom z Kočišského i dedinčanom z jeho obce. Ak by bola súčasťou Kočišského napríklad škola, poslúžila by všetkým. O skutočnom spojení dediny s mestom by ale museli rozhodnúť občania Bieleho Kostola v referende.

Biely Kostol má okolo 1 300 obyvateľov, z toho asi dvesto detí v školskom veku, no nemá vlastnú základnú školu. „Ľudí to ťahá do mesta, o školu v dedine malo záujem osem detí, tak sme ju zrušili," vysvetľuje starosta. Do Bieleho Kostola chodia autobusy mestskej hromadnej dopravy z Trnavy, obecnú kasu to stojí okolo 270 tisíc korún ročne.

Dedina stráca svoj pôvodný charakter, jej noví obyvatelia nemajú veľký záujem angažovať sa vo verejných veciach. „Dokonca nemajú záujem ani prihlásiť sa na trvalý pobyt, čím obec prichádza o peniaze z podielových daní," konštatuje Adámek, ktorý odhaduje, že do piatich rokov bude jeho obec súčasťou Trnavy. O osamostatnení v roku 1993 rozhodlo referendum, o administratívnom pričlenení k mestu by sa muselo konať tiež.

Mesto Trnava by sa prípadnému administratívnemu zlúčeniu s Bielym Kostolom nebránilo, ale iniciatívu necháva na dedinčanoch. „Uvítali by sme to, ale všetko je v rukách obyvateľov Bieleho Kostola, tí sa musia rozhodnúť, či chcú žiť v samostatnej obci alebo patriť k Trnave," skonštatoval hovorca radnice Pavol Tomašovič.

Starosta Hrnčiaroviec nad Parnou Rastislav Mrva nechce na rozdiel od kolegu z druhej strany krajského mesta o opätovnom pripojení k Trnave ani počuť. „My sme v inej situácii, našej dedine splynutie s mestom po stavebnej stránke nehrozí," hovorí. Má pravdu, obec by od mesta mal skôr oddeliť južný obchvat mesta. „Ľudia by mohli mať len jeden dôvod na pripojenie k mestu – skomplikovala sa mestská hromadná doprava do Trnavy, na ktorú boli zvyknutí. Dopravcovi doplácame obrovské peniaze, tak sme museli počet spojov obmedziť," priznáva starosta.

Pavol MACHOVIČ (autor je redaktor denníka Pravda)

Univerzita si pripomenula pätnáste výročie

Odhalenie busty prvého rektora Trnavskej univerzity Antona Hajduka, slávnostná akadémia, celý rad športových podujatí, napríklad Pohár rektora univerzity, deň otvorených dverí na jednotlivých fakultách. To je len zlomok podujatí, ktorými si v druhej polovici novembra pripomenula Trnavská univerzita pätnáste výročie svojho založenia.

Mladá, no moderná univerzita s európskymi parametrami patrí vďaka odbornej a pedagogickej práci, zahraničným aktivitám i kultúrno-spoločenskej a publikačnej činnosti nielen k významným inštitúciám nášho mesta, ale aj k vlajkovým lodiam slovenského vysokého školstva. Trnavská univerzita chce nadviazať na odkaz univerzity, ktorá v Trnave pôsobila v rokoch 1635 – 1777. Dnes študuje na piatich fakultách (zdravotníctva a sociálnej práce, pedagogickej, filozofickej, právnickej a teologickej) viac ako sedemtisíc študentov.

Na výročie univerzity spomínali aj viaceré významné osobnosti, ktoré stáli pri jej vzniku i pri prvých problémoch. Napríklad pedagóg dnešnej Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce prof. Bohumil Chmelík: „V roku 1992 sa končila činnosť novembrovej Verejnosti proti násiliu. Medzi desiatkou požiadaviek z balkóna divadla počas revolúcie bola požiadavka obnovenia univerzity. Odvtedy malo celé politické spektrum v programe toto obnovenie. Prišli však aj ťažkosti. Pamätám sa na obdobie, keď som bol v parlamente. V jeden deň sme na stole našli návrh zákona na zrušenie univerzity. Našťastie, návrh bol potom stiahnutý."

Dnes má univerzita detské choroby za sebou. A napriek tomu, že majú najmä Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce a Pedagogická fakulta najlepšie výsledky vo svojej kategórii na Slovensku, by bolo čo vylepšovať. Dôležitý je dosiahnutý odborný a spoločenský kredit vysokej školy. Obe fakulty nespomíname náhodou – obe sa spájajú s aktivitami v odborných oblastiach na celom svete. Zdravotníci vysielajú svojich doktorandov na stáže do tretieho sveta, pedagógovia naposledy zaujali napríklad slavistickým výskumom v európskom kontexte i spoluprácou s Galériou Jána Koniarka. „Veda, výskum a v neposlednom rade napríklad aj umenie sú nosným jadrom práce univerzity. Snažíme sa byť súčasťou kultúrneho a spoločenského diania v Trnave i v celom regióne. Klamal by som však, keby som povedal, že máme dostatok finančných prostriedkov. Usilujeme sa presvedčiť vládu, aby venovala na takéto ciele viac zo svojho rozpočtu. Chceme byť možno aj vzorom pre ďalšie univerzity. Do budúcna však myslíme najmä na riešenie problémov, napríklad na to, ako čo najskôr dostavať študentský domov," pripomína rektor Trnavskej univerzity Martin Mišút.

Jednou z úloh univerzity je napríklad aj pozdvihnúť spoločenský kredit absolventov. „Univerzita – to sú najmä pedagógovia, teda konkrétni ľudia. A tí sa snažia odovzdávať nielen vedomosti, ale aj duchovné hodnoty. Problém je však najmä v ekonomickej nedocenenosti absolventov. Na Slovensku má napriek tomu hodnotový svet stále čo povedať mladej generácii, a najmä preto si na univerzitách vyberajú študenti nielen technické, ale najmä humanitné disciplíny," vysvetľuje stály záujem o ich študijné programy prorektor univerzity Milan Katuninec.

Okrúhle výročie je aj príležitosťou pre pomenovanie problémov a načrtnutie možností ich riešenia. „Tie plány súvisia aj s politikou – teda s atraktivitou učiteľského povolania. Budúcich učiteľov chceme prilákať výbornými pedagogickými výsledkami a vedeckou činnosťou. Najväčší záujem je o štúdium cudzích jazykov v kombinácii so slovenským jazykom, matematikou a biológiou či elementárnou pedagogikou. Citlivou otázkou sú akreditácie. Je to proces, keď má univerzita a fakulty možnosť preukázať schopnosť zabezpečovať študijné programy. Vidím v tom však aj problém, pretože pričasto sa menia kritériá zo strany ministerstva a nie vždy sa na tieto požiadavky dá pružne reagovať aj vzhľadom na termíny," pripomína prodekan Pedagogickej fakulty René Bílik.

-maju-

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy DECEMBER 2007

1. 12. 1992 – V Trnave umrel futbalista Anton MALATINSKÝ, bývalý hráč Spartaka Trnava a jeho neskorší dlhoročný tréner, pod ktorého vedením Spartak Trnava získal päťkrát titul majstra republiky. Roku 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam a od roku 1998 jeho meno nesie aj futbalový štadión v Trnave (15. výročie).

4. 12. 1947 – V Trnave sa narodil Ján ĎALÁK, tréner slovenskej reprezentácie v arm wrestlingu a seniorský vicemajster Európy (60. narodeniny).

5. 12. 1857 – Vo Viedni umrel medailér a rytec František STUCKHART, rodák z Trnavy (150. výročie).

7. 12. 1897 – V Trstíne sa narodil trnavský apoštolský administrátor a biskup Ambróz LAZÍK, predseda Spolku sv. Vojtecha, redaktor a náboženský publicista (110. výročie).

7. 12. 1972 – V Bratislave umrel básnik, redaktor, prekladateľ a spolutvorca slovenského poľovníckeho názvoslovia Víťazoslav HEČKO, rodák zo Suchej nad Parnou a absolvent gymnázia v Trnave (35. výročie).

10. 12. 1837 – Vo Veľkom Záluží umrel národný buditeľ, člen Slovenského učeného tovarišstva, mecén slovenskej tlače a trnavský kanonik Ignác LIEB, rodák z Trnavy, autor priekopníckeho diela slovenskej zdravotníckej osvety (170. výročie).

12. 12. 1922 – V Trnave sa narodil hudobník a hudobný skladateľ Jozef „Dodo“ KOPAČKA, autor viacerých operiet a populárnych tanečných piesní (85. výročie).

14. 12. 1807 – V Černošíne sa narodil pedagóg Anton REHLINGEN, zakladateľ materskej škôlky v Trnave, kde aj umrel (200. výročie).

14. 12. 1897 – Začala sa prevádzka na železničnej trati Trnava – Smolenice (110. výročie).

15. 12. 1867 – V Abraháme sa narodil pedagóg, spisovateľ, dramatik a kňaz Andrej ČAMBÁL, profesor gymnázia a predstavený jezuitského rehoľného domu v Trnave, kde aj umrel (140. výročie).

16. 12. 1947 – V Dečíne v Čechách sa narodila poetka a publicistka Eva JARÁBKOVÁ – CHABADOVÁ, absolventka a neskôr dlhoročná profesorka Gymnázia Jána Hollého v Trnave (60. narodeniny).

16. 12. 1987 – V Trnave umrel hudobný skladateľ a publicista Ján SIVÁČEK, autor mnohých populárnych tanečných piesní a spoluzakladateľ festivalu Bratislavská lýra (20. výročie).

18. 12. 1947 – V Trnave sa narodil futbalista a tréner Karol DOBIÁŠ, mnohonásobný reprezentant a bývalý člen majstrovského teamu Spartaka Trnava, ktorý bol v rokoch 1970 a 1971 vyhlásený za futbalistu roka (60. narodeniny).

22. 12. 1887 – V Trnave sa narodil zberateľ ľudového umenia a múzejník Štefan Cyril PARRÁK, tvorca obrovskej zbierky keramiky, ktorého pamiatku pripomína v Trnave po ňom pomenovaná ulica a pamätná tabuľa v Západoslovenskom múzeu (120. výročie).

24. 12. 1912 – Vo Vyšnej Šebastovej sa narodil Vincent Anatol BARAN, gvardián františkánskeho kláštora v Trnave a správca Kostola sv. Jakuba (95. výročie).

24. 12. 1932 – V Brezovej pod Bradlom sa narodil novinár a publicista Kalo UHRÍK, bývalý šéfredaktor Roháča, ktorý žije v Trnave (75. narodeniny).

30. 12. 1542 – Veľký požiar v Trnave zničil 96 domov medzi Hornou a Dolnou mestskou bránou spolu s predným traktom radnice (465. výročie).

30. 12. 1977 – Pápež Pavol VI. vydal Apoštolské konštitúcie, ktorými oddelil územie trnavskej administratúry od Ostrihomskej arcidiecézy a zriadil samostatnú Slovenskú cirkevnú provinciu, ktorej metropolitným sídlom sa stala Trnava (30. výročie).

P.R.

Stredoveká Trnava
v dokumentoch Vatikánskeho tajného archívu

Vatikánsky tajný archív je nepochybne jedným z najdôležitejších pramenných žriedel pre výskum dejín akéhokoľvek európskeho štátu. Dôvod je prozaický a vyplýva z kresťanských základov, na ktorých sa po zániku Rímskej ríše od 6. storočia formovali nové politické a kultúrne kontúry do jej súčasnej podoby. Toto konštatovanie sa dotýka aj územia dnešného Slovenska, a to tým viac, že slovenskí historici – na rozdiel od okolitých krajín – ešte len stoja pred dôležitou úlohou vykonať vo vatikánskych archívoch a knižniciach základný výskum. Pohľad Svätej stolice na územie dnešného Slovenska je samozrejme veľmi dôležitý, a pre interpretáciu viacerých historických udalostí a javov ho nemožno opomenúť – je priam nenahraditeľný. Preto každý archívny výskum z Vatikánu má pre slovenskú historiografiu nesmiernu cenu.

Treba však trochu vyčítavo podotknúť, že systematicky sa s takýmto výskumom začalo len pred dvoma rokmi. Ale pre Trnavu je osobitne významné, že sa tak stalo pod kuratelou Trnavskej univerzity, kde bol konštituovaný Slovenský historický ústav v Ríme so sídlom pri tejto univerzite (vedúcou tohto pracoviska je doc. Marta Dobrotková). Základnou úlohou ústavu je realizovať historický výskum slovacík vo Vatikánskom tajnom archíve a Vatikánskej knižnici, ale aj ďalších vatikánskych a rímskych knižniciach a archívoch. Primárnym cieľom je takto preskúmané pramene pripraviť na vydanie vo forme vedeckých edícií a tým sprístupniť bohatstvo rímskych a vatikánskych archívov aj ostatným slovenským bádateľom. Veľký význam takýchto výskumov možno ukázať aj na príklade Trnavy, ktorá ako jedno z najdôležitejších stredovekých miest Uhorského kráľovstva nebola neznáma ani v pápežskej kúrii. Je len symptomatické, že vôbec najstaršie písomné správy o Trnave a tunajšom Kostole sv. Mikuláša z rokov 1211 a 1212 sú späté so Svätou stolicou a jej písomnou agendou (pápež Inocent III. v roku 1212 potvrdil darovanie príjmov farského kostola v Trnave Ostrihomskej kapitule, ktoré v roku 1211 vykonal ostrihomský arcibiskup Ján).

Do zorného poľa Svätej stolice sa Trnava opätovne dostáva až v rokoch 1332 až 1337, keď pápežskí vyberači cirkevného desiatku zavítali aj do Trnavy a tunajší farár Korrardus priznal svoj ročný príjem vo výške tridsiatich hrivien striebra (jedna budínska hrivna = cca štvrť kila váhy). Do pápežskej pokladnice tak odviedol tri hrivny.

V roku 1349 zase pápežský legát biskup Guido chránil svojou listinou nenarušiteľnosť desiatkových príjmov trnavských klarisiek zo všetkých ich majetkov, pričom konal nielen z poverenia Svätej stolice, ale aj na prosbu uhorskej kráľovnej Alžbety.

Jedným z najdôležitejších vatikánskych prameňov, v ktorom mesto Trnavu najčastejšie nachádzame, sú však tzv. suplikačné registre. Tie predstavujú v pápežskej kúrii špecifický druh prameňa, ktorý v kuriálnej kancelárii vznikol z prirodzenej potreby evidovať súpis žiadostí k Svätej stolici. Samotné súpisy sa však zachovali až od čias pontifikátu pápeža Klementa VI. (7./19. máj 1342 – 6. december 1352), hoci niet pochýb o tom, že kúria evidovala jednotlivé supliky aj oveľa skôr. Ako už vyplýva z ich oficiálneho názvu, jednotlivé žiadosti boli do úradných registrov zapisované v skrátenej (regestovej) forme aj s prípisom kancelárie o vyhovení, prípadne zamietnutí žiadosti a príslušnej kompetenčnej osoby (zvyčajne kuriálneho vicekancelára). Z uvedeného teda nutne plynie, že ide o prameň mimoriadnej dôležitosti a rovnako i pre naše územie, pretože súpisy zachytávajú všetky žiadosti o úpravu uhorských cirkevných pomerov

(najmä personálne obsadenie cirkevných úradov) s pôsobnosťou na území Slovenska, týkajú sa však aj politického a verejného života krajiny.

Bola to už spomenutá uhorská kráľovná Alžbeta, s ktorou sa spája najstaršia zmienka o Trnave v suplikačných registroch. Kráľovná totiž 11. júla 1351 predložila pápežskej kúrií žiadosť o udelenie kanonikátu, prípadne inej cirkevnej hodnosti či úradu v Ostrihomskej arcidiecéze s očakávaním prebendy pre svojho osobného kaplána Ondreja z Trnavy. Pápež žiadosti vyhovel, no zdôraznil pritom, že Ondrej dostal do správy už farnosť v Kremnici, ktorej držba sa považuje za významnú cirkevnú hodnosť a prebendu.

Ďalšiu žiadosť so vzťahom k Trnave predložil pápežskému dvoru uhorský palatín komes Mikuláš (Kont) 22. júna 1366. Svätú stolicu žiadal o možnosť, aby jeho manželka Klára smela so sprievodom ctihodných žien navštevovať svoju matku v kláštore (klarisiek) v Trnave, kam sa táto utiahla a žila pod najprísnejšou observanciou. Pápež žiadosti vyhovel pod podmienkou, že tak môže robiť len so sprievodom žien, ktorých vek presahuje päťdesiat rokov. K tejto žiadosti a pre vykreslenie celej situácie podotýkame, že Mikuláš Kont s manželkou boli od roku 1349 majiteľmi blízkeho panstva Hlohovec a prítomnosť rodinných príslušníkov jedného z najvýznamnejších uhorských šľachtických rodov v 14. storočí v Trnave (manželka Mikuláša Konta Klára bola sestrou vesprímskeho biskupa Ladislava, ktorý tiež nepochybne často navštevoval Trnavu a tu žijúcu svoju matku) nepochybne súvisel s tým, že Trnava bola jedným z najdôležitejších rezidenčných miest uhorských kráľov, najmä Ľudovíta I., ktorý v Trnave v roku 1382 napokon aj zomiera.

V nasledujúcom období sa však Trnava, ale postupne aj celé Uhorské kráľovstvo z písomnosti Svätej stolice vytráca, čo súviselo s neutešenou situáciou okolo pápežského stolca a následnej schizmy, trvajúcej od roku 1378 až po zásah nemeckého kráľa Žigmunda Luxemburského. Ten po zložitých diplomatických prípravách zvolal v roku 1414 koncil do nemeckej Kostnice, aby bol zvolený nový a všeobecne akceptovaný pápež. Stal sa ním v novembri 1417 Martin V. a práve s týmto pápežom a jeho kanceláriou sú späté ďalšie správy o Trnave.

Ešte v Kostnici 11. mája 1418 predložil novému pápežovi svoju poníženú žiadosť Přibislav farár z Dunajskej Stredy s tým, aby mu pápež udelil držbu benefícia zviazaného s Kaplnkou sv. Ladislava vo farskom Kostole sv. Mikuláša v Trnave. Konštatuje sa pritom, že toto benefícium prináša ročný príjem vo výške štyroch hrivien čistého (jemného) striebra a jeho držba sa uvoľnila potom, čo dovtedajší beneficiátor – kňaz Mikuláš bol zvolený za mestského farára Trnavy. Už aj tento údaj je veľmi dôležitý, pretože je súčasne dokladom, že kňaz Mikuláš, o ktorom nachádzame zmienky a doklady aj v iných prameňoch z rokov 1432 až 1438, bol mestskou radou Trnavy zvolený za mestského farára už pred novembrom 1418. Z Přibislavovej žiadosti sa však dozvedáme aj ďalšie dôležité podrobnosti, keď Svätá stolica vo svojej odpovedi zdôraznila, že Kaplnka sv. Ladislava patrí pod patronátne práva trnavských mešťanov a samotný Přibislav sa o držbu jej benefícia už istý čas sporí na pápežskom dvore s akýmsi Kristiánom, tiež kňazom Ostrihomskej arcidiecézy, a samotný Přibislavov ročný príjem z jeho vlastnej farnosti v Dunajskej Strede predstavoval sumu šesť hrivien čistého (jemného) striebra.

Dôležitosť benefícia sv. Ladislava vo farskom kostole Trnavy – zdá sa dokonca, že po funkcii mestského farára išlo o druhú najvýznamnejšiu prebendu – vyplýva aj z mestskej knihy Trnavy a medzi mestskými účtami tu nachádzajú príjmy tohto benefícia osobitné miesto. Tak boli napokon v januári roku 1454 sústredené do skupiny zápisov s výškou príjmu i menami donátorov a aktuálnych veriteľov.

Posledným záznamom v suplikačných registroch Rímskej kúrie o Trnave je napokon žiadosť klerika Jána Hartlieba z Trnavy zo 7. apríla 1419 s pozoruhodnými údajmi

o osobnej tragédii tohto kňaza, a čo to i o mestskom živote v Trnave. Dozvedáme sa z nej totiž, že Ján Hartlieb svojho času niesol v ruke akýsi hlinený džbánok, no keďže sa náhlil do mesta, zakopol a spadol. Džbán sa pritom rozbil a črepy mu zasiahli ľavé oko a poškodili zrenicu. V snahe zachrániť si oko klerik Ján okamžite utekal k miestnemu očnému lekárovi (!), ten mu však už pomôcť nedokázal a Ján o oko napokon prišiel. Napriek tomuto svojmu hendikepu však úpenlivo žiadal pápežskú kúriu o možnosť aj naďalej zastávať cirkevné funkcie a úrady, pretože bol dostatočne vzdelaný, a tieto dokázal spoľahlivo zastávať aj s jedným okom. Pápež žiadosti vyhovel, no len pod podmienkou, aby Ján mohol zastávať len nižšie cirkevné funkcie a prebendy, ak sa takéto vyskytnú.

Ako teda vidieť, suplikačné registre a ďalšie vatikánske pramene obsahujú nezriedka mnoho dôležitých údajov až podrobností, ktoré z iných materiálov nemáme pre štúdium stredovekých cirkevných pomerov na Slovensku (a aj Trnavy) vôbec k dispozícií, ich pozícia je preto nezastupiteľná.

PhDr. Vladimír RÁBIK, PhD.
Katedra histórie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave

Pramene:
Archivio Segreto Vaticano, fond Dataria apostolica: Registra supplicationum (I Registri delle Suppliche) – liber XXIII; XLVI; CXVIII; CXXIII.
RÁBIK, V. (ed.): Mestská kniha príjmov Trnavskej farnosti sv. Mikuláša z roku 1495. Trnava : Filozofická fakulta Trnavskej univerzity 2006.

Gabriel Bethlen a arcibiskupská tlačiareň

Za dlhotrvajúcich bojov na prelome 16. a 17. storočia obyvateľstvo mesta i okolia trpelo. Peniaze na výzbroj, žold, ale aj potraviny pohltili polovicu mestských príjmov. Vojnové operácie sedmohradského kniežaťa Gabriela Bethlena proti panovníkovi Ferdinandovi II. si vyžadovali neustále obete.

Bethlenove vojská 21. septembra 1619 obsadili Košice a postupovali na západ. Banskobystrický snem v roku 1619 vypovedal z Uhorska arcibiskupa Petra Pázmáňa. O dva roky bol v Banskej Bystrici zvolený za kráľa Uhorska Gabriel Bethlen.

Trnava bola viackrát v Bethlenovej moci, najmä od októbra v roku 1619. Tu bol plánovaný hlasný stan povstalcov a potrebná zásobovacia základňa. Aj keď začiatkom r. 1620 načas Bethlen opustil Trnavu pred cisárskou presilou, 30. júna bolo mesto znova v jeho rukách.

Do týchto nepokojných rokov spadajú udalosti, kedy bola arcibiskupská kníhtlačiareň podľa rozhodnutia Gabriela Bethlena daná pod správu mesta. Ako cisár, tak aj Bethlen videli v tlači silu, ktorú sa usilovali získať na svoju stranu.

Bethlen pozorne sledoval spisy Petra Pázmáňa namierené proti protestantom. Vedel, že Trnava je povedľa Bratislavy tým miestom, kde sa tlačia a vydávajú P. Pázmáňove polemické spisy. Toto bolo príčinou, že kníhtlačiareň bola zverená pod dozor mesta. Veď G. Bethlen už v roku 1619 upozorňoval mesto na tlačiareň, odkiaľ vychádzali knihy proti protestantom. Tlačiareň „nemala slúžiť jednotlivcovi, ale všetkým“. Zverená bola členovi magistrátu Eliášovi Pergerovi. Nepoznáme meno tlačiara, ale ako vysvitá z listu Gabriela Bethlena z 28. februára 1620, jeho príkaz ohľadom kníhtlačiarne nebol dodržaný, lebo „tlačiar okrem rímskokatolíckych kníh odmietol tlačiť knihy inej viery“.

Spomínaný list G. Bethlena písaný v Košiciach po milom oslovení obsahuje výčitky, v závere aj vyhrážky. Tento cenný dokument k dejinám mesta uvádzal vo voľnom preklade:

„Múdrym a opatrným, richtárovi a prísažným slobodného kráľovského mesta Trnava, vďačnosťou nám nakloneným. Gabriel z milosti Božej panujúce uhorské, sedmohradské... Múdrych a opatrných, vďačnosťou nám naklonených láskavo pozdravujeme. Lebo tlačiarne nie sú len na ozdobu, ale majú slúžiť pre potreby ktorejkoľvek verejnej veci, preto sme tiež tam, vo vašom meste sa nachádzajúcu kníhtlačiareň zverili niektorým pánom magistrátu, ako Eliášovi Pergerovi. Teraz sme sa dozvedeli z mnohých správ a výpovedí, že ste nekonali podľa toho, ako si to želá všeobecná nestrannosť, lebo kníhtlačiar okrem rímskokatolíckeho náboženstva písma a knihy inej viery odmietol vytlačiť. Pretože kníhtlačiareň nemá slúžiť jednotlivcovi, ale celej verejnosti, ukladáme vám a vážne prikazujeme, aby ste sa neprotivili a knihy a písma vytlačili podľa slobody v tejto krajine bez rozdielu náboženstva. Ak však toto premeškáte, budeme sa musieť postarať ináč. Inak sa neopovažujte konať! Dané v slobodnom a kráľovskom meste Košice 28. februára 1620. Gabriel, v. r. P. Péchy, kancelár, v. r.“. (List je uložený v Štátnom archíve, pobočka Trnava, GM Gabriel Bethlen, Kart. I. 1617 – 1620 / A.) Na konci listu je záznam o prijatí, a to až 1. júna 1620. Prečo tak neskoro, až po troch mesiacoch? Kde sa list zdržal?

Z obsahu listu vyplýva jasne, že Bethlenov príkaz nebol splnený. List nasledoval po skoršom, v ktorom mesto a tlačiareň dostali príkaz na tlačenie „niečoho“. Napriek tomu kníhtlačiar tlačil len práce „katolícke“ a tlačiareň tak slúžila „jednotlivcovi“. Záver listu je vážne varovanie.

Nevieme, kto bol tým kníhtlačiarom. Keď nahliadneme do zoznamu tlačí po roku 1616, zisťujeme len jednu prácu Petra Pázmáňa z roku 1620, ktorá má len rok bez uvedenia miesta a kníhtlačiara (Roevid felelet ket Caluinista könyvecskere). Ostatné vydania sú: Gratulácia Ferdinandovi II. z roku 1618, Propozície bratislavskej župy, bez miesta a tlače z roku 1619, Artikuly bez miesta a tlačiara datované v Banskej Bystrici 19. augusta 1619, J. Kitoničove právnické dielo z r. 1619, Artikuly z mája 1619, Artikuly datované v Košiciach 18. februára 1620 a maďarský kalendár na rok 1621.

Vrátime sa ešte k Eliášovi Pergerovi, ktorý bol zodpovedný za tlače. Narodil sa v roku 1562 v Brezne ako syn kazateľa ev. reform. cirkvi. Eliáš odišiel na štúdiá a 19. marca 1593 je zapísaný v matrike heidelbergskej školy. Po návrate vyučoval v Bratislave na evanjelickej reform. škole, potom v Trenčíne, kde sa stal katolíkom. Knieža Matej ho v roku 1604 menoval kráľovským historiografom, potom ho vyznamenal zemianstvom. V rokoch 1619 – 1621 žil v Trnave, ale bez platu, ako člen mestskej rady. V roku 1622 mu panovník daroval dom s vinohradom v Skalici a v roku 1624 ho Ferdinand II. menoval za skalického tridsiatnika. O desať rokov na vlastnú žiadosť odovzdal úrad a onedlho zomrel v Skalici. Meno má uvádzané aj ako Berger, Pergher, a pod.

Po nesplnení Bethlenových príkazov a požiadaviek bol do tlačiarne dosadený kníhtlačiar Mikuláš Mollerus, ktorý vytlačil maďarský kalendár na rok 1621 venovaný mestskej rade Trnavy. Onedlho Trnavu opustil. Odišiel aj s väčšou časťou tlačiarskych písmen do Košíc, kde pracoval ako tlačiar jeho majestátu a v roku 1622 tam zomrel na mor.

V Trnave bol vytlačený ešte maďarský kalendár na rok 1622 a ďalší ročník, z ktorého poznáme len neúplný titulný list (asi na rok 1625?).

Tým sa končí prvé obdobie trnavského kníhtlačiarstva. O 20 rokov neskôr sa začalo úsilie o Univerzitnú tlačiareň v Trnave, korunované jej vznikom v roku 1646, ktorej produkciu poznáme od roku 1648.

Hadrián RADVÁNI

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy JANUÁR 2008

1. 1. 1993 – Vznikla samostatná Slovenská republika (15. výročie).

2. 1. 1803 – V Komárne umrel prírodovedec a pedagóg Ján Krstiteľ GROSSINGER, absolvent Trnavskej univerzity, neskôr rektor seminára v Trnave a autor 9-zväzkového Všeobecného prírodopisu Uhorska (205. výročie).

3. 1. 1988 – V Grants Pass v USA umrel výrobca hudobných nástrojov a vynálezca rezofonickej gitary John DOPYERA, ktorý prežil detstvo v Dolnej Krupej a jeho pamiatke je venovaný Medzinárodný hudobný festival Dobrofest v Trnave. Roku 2003 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam (20. výročie).

4. 1. 1933 – V Trnave umrel predseda Zväzu židovských obcí na Slovensku a hlavný rabín Max MAYER STEIN (75. výročie).

6. 1. 1893 – V Štramberku v Čechách sa narodil pedagóg, redaktor, publicista a kňaz Augustín RAŠKA, riaditeľ Učiteľského ústavu a neskôr aj gymnázia v Trnave, člen mestského zastupiteľstva, spoluzakladateľ Slovenského orla, člen výboru Spolku sv. Vojtecha a jeho dočasný správca, ktorý po nezákonnom odsúdení zomrel roku 1953 vo väzení. V Trnave jeho pamiatku pripomína pamätná tabuľa na budove gymnázia (115. výročie)

10. 1. 1913 – V Rohove sa narodil divadelný herec a režisér Dezider JANDA, zostaviteľ prvého slovenského divadelného slovníka a v rokoch 1959 – 1965 riaditeľ Krajového divadla v Trnave (95. výročie).

14. 1. 1568 – V Bratislave umrel uhorský prímas a ostrihomský arcibiskup so sídlom v Trnave Mikuláš OLÁH, humanistický vzdelanec, zakladateľ školy a seminára pre výchovu kňazov v Trnave, ktorý bol prvým svojho druhu v Uhorsku (440. výročie).

14. 1. 1883 – V Spišskom Podhradí sa narodil slepý hudobný skladateľ a organista Ernest Emanuel SCHUMERA, ktorý pôsobil v Trnave, kde aj umrel. Jeho pamiatku pripomína pamätná tabuľa vo Františkánskom kostole (115. výročie).

14. 1. 1998 – Poslanci Mestského zastupiteľstva v Trnave rozhodli o premenovaní futbalového štadiónu FC Spartak na Štadión Antona Malatinského (10. výročie).

15. 1. 1813 – V Nových Zámkoch umrel jazykovedec, pedagóg a kňaz Anton BERNOLÁK, uzákoniteľ prvého slovenského spisovného jazyka a zakladateľ Slovenského učeného tovarišstva, ktorý pôsobil v Trnave ako arcibiskupský tajomník a archivár. Jeho pamiatku v Trnave pripomína pomník a ulica (195. výročie).

24. 1. 1868 – V Trnave začal vychádzať mesačník Wojtech (140. výročie).

27. 1. 1918 – V Trnave sa narodil major Ján KRIŠTOFÍK, dlhoročný predseda TJ Slávia Trnava a spoluzakladateľ TJ Slovšport, iniciátor výstavby areálu Rybník a vedúci športovej haly Družba, na ktorej je umiestená pamätná tabuľa pripomínajúca jeho pamiatku (90. výročie).

30. 1. 1878 – Vo Voderadoch sa narodil nestor slovenských sochárov Ján KONIAREK, ktorý od roku 1924 až do svojej smrti pôsobil v Trnave, kde nám ho pripomínajú tri monumentálne diela – Pomník generála M. R. Štefánika, Pomník A. Bernoláka a Pomník padlým. Jeho meno nesie aj galéria a jedna z mestských ulíc v Trnave (130. výročie).

30. 1. 1898 – V Trnave umrel cirkevný hodnostár, spisovateľ, publicista, archivár a prekladateľ František Augustín OČOVSKÝ, autor dejín Trnavy a člen výboru Spolku sv. Vojtecha (110. výročie).

31. 1. 1908 – V Dolnej Krupej sa narodil trnavský kanonik a publicista Karol JARÁBEK, ktorý od roku 1936 pôsobil v rozličných funkciách na biskupskom úrade v Trnave a v rokoch 1950 – 53 bol nezákonne väznený (100. výročie).

P.R.

Kráľ inšpirácie DIV 2007 je česko-slovenský

Titul Kráľ inšpirácie na medzinárodnom festivale rôznych foriem profesionálneho a amatérskeho divadla DIV 2007 – Divadelných inšpiratívnych vystúpeniach, ktoré sa uskutočnili 8. – 10. novembra v Divadle Jána Palárika, získalo Divadlo Bolka Polívku – Divadelný spolok Frída z Brna za inscenáciu Poslední štace v režii trnavského rodáka Jakuba Nvotu, ktorý je zároveň aj autorom predlohy a dramaturgom celého festivalu.

Porota – Mirka Čibenková, dramaturgička Divadla Jána Palárika a docentka Divadelnej fakulty VŠMU, divadelný režisér, dramaturg dokumentu a publicistiky Slovenskej televízie Martin Peterich a režisér a publicista Drahomil Šišovič sa jednoznačne zhodli na tom, že tento rok sa zišli na DIV-e skvelé predstavenia a že úroveň festivalu bola veľmi dobrá.

Inšpiratívnosť festivalových prestavení chápala porota nielen v témach – tie sú večné a opakujúce sa, nielen v herectve či režijnom stvárnení, ale predovšetkým v postojoch k súčasnej životnej realite, hľadaní živej vody, ktorá pomáha žiť a prežiť. Brnianske predstavenie v tomto zmysle prinieslo veľa podnetov v rovine filozofickej i divadelnej, okrem iného napríklad aj „konfrontáciu“ českých a slovenských hercov, ktorí hrali vo svojom rodnom jazyku.

-eu-, foto: A. Šimončič

PO FESTIVALE...

DIV ako Divadelné inšpiratívne vystúpenia, ako dívať sa, divadlo. A tento rok vďaka dramaturgii festivalu to bolo naozaj inšpiratívne divadlo a bolo sa na čo „dívať“. Divadlo patrí k najstarším druhom umenia, je svojbytné a nenahraditeľné, pretože, aby existovalo, musia byť vždy prítomní aspoň dvaja „živí“ ľudia. Herec a divák.

Po roku 1989 sa zdalo, že divadlo je na území bývalých socialistických štátov zatlačené do kúta politikou a ekonomikou. Dnes prekvitá a počet úspešných profesionálnych divadiel v Prahe, Brne, Varšave, Budapešti či Záhrebe sa ráta na desiatky. Ale spočítajme, koľko profesionálnych divadiel máme v Bratislave...

Tohtoročný DIV však ukázal, že hoci divadelníci na Slovensku robia divadlo niekedy doslova na kolene, v čudných priestoroch a za korunu, robia ho skvele. Na festivale sa prezentovala silná generácia mladých režisérov – Kamil Žiška, Janko Štrbák, Jakub Nvota, Ivan Blahút, Peter Nagy, mimochodom, všetko absolventi divadelnej réžie na VŠMU v Bratislave. Ich inscenácie boli bohaté na myšlienky aj obrazy, výborne komunikovali predovšetkým s mladými divákmi. Žiška, Blahút a Nvota boli zároveň aj autormi dramatickej predlohy.

Inteligentné, nápadité divadlo s veľkou dávkou humoru a nadhľadu, a pritom závažné výpovede o dobe, v ktorej žijeme a o nás, ako tú dobu žijeme.

Na DIV-e bola samozrejme aj „klasika“ – rokmi overená a dozretá ako značkové víno. Režisér a autor Blaho Uhlár a DISK či režisér a autor Ľubo Burgr a SkRAT.

Všetkých desať tohtoročných predstavení „stálo za to“. Kto má rád divadlo a nevidel ich, jednoducho – škoda. Čerešničkou festivalu bol hosť Divadlo v Celetné z Prahy s inscenáciou Růže pro Algernon a skvelý výkon Jana Potměšila.

Rada by som preto v mene tohtoročnej odbornej poroty festivalu vyslovila vďaku Mestu Trnava za organizáciu, finančnú a morálnu podporu tohto festivalu, pretože

dáva priestor divadlám, ktoré nemajú svoje stále priestory ani finančnú podporu štátu. Chcela by som sa aj poďakovať Divadlu Jána Palárika za poskytnutie priestorov, organizáciu a technické zabezpečenie predstavení. Ukázalo sa, že na Slovensku stále máme skvelých režisérov, dobré divadlo, a to som nehovorila o hercoch či výbornom slovenskom preklade Apollinairovho Casanovu z pera Trnavčana Vlada Jančeka.

Takže, skúsme si len želať, aby festival nezanikol, naopak, aby po istom období stagnácie existoval takto úspešne ďalej. Lebo to má zmysel. Fakt. *Mirka ČIBENKOVÁ*

O PREDSTAVENIACH

☛ Divadlo Bolka Polívky
a Divadelní spolek Frída, Brno
Jakub Nvota: PODIVNÁ ŠTACE

Spolok Frída sa prezentoval na DIV-e už minulý rok Gombárovou úspešnou inscenáciou Sex, drugs, rock and roll, dnes (2007) prichádza s medzinárodným posunom vo filozofickom obale Jakuba Nvotu. Dva súbory s minimálnym počtom členov sa omylom ocitnú v tom istom čase na jednom javisku, ale s diametrálne odlišnými poňatiami toho, čo chcú predostrieť. Česi jemne cimmermanovsky prezentujú ponášku s odkazom na Jiráska, Slováci si berú Macbetha a jeho tragickosť (obr.). Zhodné je jedno: ide už parafrázu na druhú, teda parafrázu parafrázy, a tak nás zbavujú jedného problému – čakať, čo bude pointa a ako môžeme byť spoluúčastní na ceste k nej. Netreba – dve koľaje sa cez množstvo humoru premenia na tretiu a tá už nie je dejinná, ale hlboko ľudská a súčasná, viac príkro pravdivá než smiešna. Nevážnym sa povie toľko vážneho, až to môže smiechom ničenú bránicu zabolieť. A to na miestach, kde to najmenej čakáme.

☛ Mestské divadlo Žilina
Laco Kerata a kolektív: RÁDIO CHAOS

„Scénické leporelo žánrovo rôznorodých absurdných a pitoreskných výstupov. Tie vznikli na základe daných tém a voľných improvizácií“. Toľko bulletin. Inscenátori sa snažia preniknúť do administratívno-ľudského podhubia jedného fiktívneho rádia. Situácie nič nekonkretizujú, snažia sa byť extraktom životných postojov zamestnancov média nielen vo vzťahu k zraniteľnej, zdanlivo suverénnej šéfke, ale i medzi sebou samými. Reakcie poslucháčov, úvahy nad vlastnou kariérou či vlastnou muskulatúrnou postavou a nútenými návštevami posilňovne. Tu sa ukazuje časť alebo silné epicentrum slovenskej nátury – rozvíjať na malom piesočku malé vzťahy a pokladať ich za veľké. Tu sa kompenzujú zložité záhyby duše radových redaktorov reagujúcich na vonkajšie podnety podobne ako železné piliny na magnet. Žilinské divadlo sa rozhodlo artikulovať svoj nový program cez režiséra Laca Keratu, ktorý si svoje bojové alternatívne ostrohy brúsil v Uhlárovej Stoke. Zrejme už tam zistil, že skratka bez popisných začiatkov a polopatistických koncov je esenciou moderného divadla.

☛ Divadlo SkRAT, Bratislava
Ľubo Burgr a kolektív:
SMUTNÝ ŽIVOT IVANA T.

Také sú toky a sútoky divadla. Niekoho poznáte v Stoke, potom v Disku a teraz v SkRAT-e, alebo tam i tam naraz... Herci prichádzajú a odchádzajú tak ako témy, ktoré nesú v sebe, aby sa s nimi vyrovnali v inej konštelácii a v inom súzvuku. Burgrov nápad inscenovať nezmyselné a absurdné zasadnutie akejsi (aj keď nie celkom vymyslenej) rozhlasovej rady, ktorá má možnosť ovplyvniť imidž média, je pravdivou informáciou nielen o médiu a jeho extraviláne, ale aj o čudesnej schopnosti vyvolených dávať problémom tú „správnu“ rotáciu. Inscenácia, lepšie povedané performance či lego výstupov, nás ubezpečuje o pretrvávajúcom stave naivity spoločnosti, ktorá si myslí, že sa niečo a niekedy zlepší. Lebo lov na mužsky vysnívané nočné lane v druhom inscenačnom pláne, ktorý sa

končí bez výstrelu a záverečného finále, diagnostikuje situáciu navodzovanú v prvom pláne dielka úplne presne. Žiaľ, výsledný chorobopis je o nás všetkých.
„Sebaspytný“ a seba analyzujúci mono/dia/lóg múdrej a skúsenej herečky I. Hrubaničovej v celku Telefón sa dá považovať za dobre osadený šperk v ostro SkRAT-mi ničenom rodinnom zlate.

Martin PETERICH, člen poroty DIV 2007

☛ Divadlo LUDUS, Bratislava
Kamil Žiška:
ČIERNOBIELE SRDCE CHARLIEHO CHAPLINA
Autor scenára, skvelej hudby a pesničkových textov a režisér predstavenia Kamil Žiška. Inšpirované životom Charlieho Chaplina. Nežné, citlivé, trochu romantiky, trochu životného sklamania, zato veľa lásky. Mladí herci z Ludusu hrali pod Žiškovým vedením „na plný plyn“, odvážne, talentovane a bez zábran. Hlavne veľmi dobre.

☛ STROMY, Bratislava
M. Walczak: PIESKOVISKO
Komorný herecký koncert pre dvoch hercov Luciu Lapišákovú a Martina Hronského pod režijným vedením Janka Štrbáka. Celé to bolo o mužovi a o žene, o tom, aké je to nemožné a zároveň úžasne možné vytvoriť si „láskový“ vzťah. Veľmi múdre a divadelne „plné“ do poslednej sekundy.

☛ Prešporské divadlo, Bratislava
Ivan Blahút: KONKURZ
Autor a režisér Ivan Blahút ukázal poníženie aj vznešenosť života hercov v súčasnej spoločnosti. Dabing telenovely alebo skúšanie autorského projektu v nevykúrenom kulturáku a zadarmo? Vynikajúci herecký a spevácky výkon Judity Hansman, ale aj jej kolegov Štefana Richtárecha a Stana Staška. Téma trochu zaprášená, ale divadlo svieže a nádielkou šteklivého humoru.

☛ Detský a mládežnícky divadelný súbor GONG, Bratislava
Guillaume Apollinaire: CASANOVA
Pokus o príbeh o Casanovovi s využitím prvkov commedie dell’arte. Výborný prvý slovenský preklad Apollinairovho textu z pera Vlada Jančeka, celosvetové prvé uvedenie tejto hry. Trochu ťažké pre mladých hercov, režisérovi Petrovi Nagyovi sa nepodarilo divadelne zaujímavo pretlmočiť text, napriek tomu dramaturgicky veľmi zaujímavý pokus.

Mirka ČIBENKOVÁ, členka poroty DIV 2007

☛ DIVADLO V CELETNÉ
– Spolek KAŠPAR, Praha
Daniel Keyes: RŮŽE PRO ALGERNON
réžia Jakub Špalek
Sci-fi poviedka, napísaná takmer pred pol storočím a dramatizácia, čo podľa nej vznikla ako základ rovnomennej inscenácie, sa ukázali správnou voľbou. Po desaťročiach, kedy predchádzajúci režim svojich sociálne, fyzicky či mentálne chorých občanov pred verejnosťou schovával do nevyhovujúcich a nevhodných opatrovateľských zariadení, na javisku v roku 1993 zažiaril „vozíčkar“. Inscenácia s hlavným hrdinom, mentálne a fyzicky chorým Charlie Gordonom a jeho príbeh, ako sa po operácii zmení v génia a je ním, až pokým sa nezačne prejavovať negatívny vplyv umelého zásahu do jeho organizmu a rapídne stráca nadobudnuté schopnosti, sa stala najúspešnejším a najhranejším titulom v repertoáre Kašpara a na DIV-e 2007 sa blížila už k 600. repríze.
Majstrovstvo, s akým postavu Ch. Gordona stvárňuje a interpretuje Jan Potměšil, nenecháva divákov chladných. Zjednocuje javisko s hľadiskom a fikciu s realitou. Spontánne buráca potlesk publika a stavia ho na nohy do úprimného standing ovation. Etiku vedy, medicíny a existencie si ale musíme vyriešiť v sebe.

☛ Detský divadelný súbor PRVOSIENKA, Zákamenné
O MILIONÁROVI, KTORÝ UKRADOL SLNKO
na motívy rozprávky J. Wolkra
Robiť divadlo s deťmi a pre deti, prípadne pre širšie spektrum publika, je nepochybne jednou z najťažších, najdôležitejších a v prípade úspešného výsledku aj naj-

vďačnejších úloh. Oravská Prvosienka prišla na DIV 2007 s ocenením za tvorivý čin roka z vrcholnej prehliadky slovenských neprofesionálnych divadiel, Scénickej žatvy 2007 v Martine. Dvojica pedagógov, manželia Zuzana a Pavol Demkovci, vyprofilovali so svojimi žiakmi divadelné zoskupenie, schopné konkurovať i tým najlepším a zaradili sa medzi najkvalitnejších divadelníkov Oravy. Výsledok ich činnosti je o to sympatickejší, že podľa vyjadrenia pedagógov, podnetom bol zámer ozvláštniť povinné vzdelávanie na základnej škole, kde vedúca súboru vyučuje slovenský jazyk a literatúru. Jej rozhodnutie priblížiť vážne témy a klasické literárne tituly hravou formou a pozitívna odozva žiakov na tento podnet, prešli do cieľavedomej činnosti.

☛ DISK, Trnava
Kolektív súboru DISK: VÝHĽAD

Ak ste zvedaví, čo môžete očakávať od DISKU v jeho najlepších rokoch, keď si po nedávnej „padesátke“ už druhou sezónou sviežo vykračuje k storočnici svojej existencii, navštívte ich najnovšiu inscenáciu Výhľad.

Hneď v úvode vás zamrazí. Na čiernej scéne sa po odhalení opony zjaví mŕtvolka. Bez dychu, v nehybných pózach, tam vidíte osem členov súboru sformovaných ako pred objektívom fotoaparátu. Sedíte, pozeráte pred seba a uvažujete. Kde to som? V márnici, či v divadle? Zisťujete, že asi v kostole. Text, čo nezrozumiteľne znie v echu priestorom, vám pripomína mŕtvy jazyk. Hudba navodzuje dojem, že ste v chráme. Nemýlite sa. Divadlo môže byť aj chrámom – ducha. Členovia DISK-u sú poučení. Jezuiti náboženské divadlo v Trnave hrali už pred rokom 1617.

Pomaly sa orientujete. Tušíte, čo vás čaká. Aký je to kus. Odkiaľ a kam smeruje. Jednotlivé scény a ich radenie vznikali pre členov tohto súboru známou metódou kolektívnej tvorby. Aktívny vstup každého jednotlivca bol podmienkou. Ak si chceš zahrať, musíš si niečo napísať. Keď si nič nevymyslíš, musíš mať aspoň nápad, ako to zahráš.

Inscenátori a interpreti tu uplatňujú svoje vnímanie a videnie sveta, vlastný talent, získané skúsenosti i nadobudnuté schopnosti. Vyrovnávajú sa s nenaplnenými očakávaniami z čias, keď sme si „sľúbili lásku“, či obdobia spievania ľudoviek pred začiatkom rokovania vlády, s nahromadeným adrenalínom či frustráciou z kráčania k stále svetlejším zajtrajškom.

DISK-u môžete kdečo vytknúť, kadečo pripomenúť. Nemusíte byť ale práve kamaráti členov súboru, aby ste pri sledovaní inscenácie neprehliadli, s akým Blahom robia divadlo s Uhlárom. S režisérom, ktorý ich pred 20-timi rokmi vymrštil do inšpiratívnych sfér. Po 14-tich rokoch sa k nim vrátil s veršami z Metamorfosis od P. O. Nasa. Mohli kedysi podnietiť jezuitov k hraniu divadla? A čo vás ?

Drahomil ŠIŠOVIČ, člen poroty DIV 2007

Odhaľme vykrádačov našej kultúrnej pamäti

V našej rubrike pokračujeme výzvou na záchranu sochárskych diel Jána Koniarka, ale aj jeho kresieb, fotografií, osobných predmetov, korešpondencie, novinových výstrižkov a spomienok. Informácie očakávame v redakcii nášho časopisu alebo na adrese bchmelik@truni.sk.

Sochárske dielo Jána Koniarka je rozsiahle a sčasti neznáme. Mnohé diela poznáme len z literárnych prameňov a fotografií. Medzi hľadané diela patria sochy vytvorené v cudzine – v Budapešti, Mníchove, Belehrade, ale aj diela vytvorené vo Voderadoch a v Trnave. Patria sem: Podobizeň sochárovej matky, Pieta, Krížová cesta, Sv. Alžbeta, Sv. Anton Paduánsky, Model pomníka Ľudovíta Štúra pre Modru, Jánošík, Zrodenie Evy, Vznik života, Odznak židovského spolku Makabea, Smrť bakteriológa, Lyžiar a mnohé ďalšie.

Bohumil CHMELÍK

Pred dvadsiatimi rokmi umrel John Dopyera

V nadchádzajúcom roku 2008 si pripomenieme dve okrúhle životné výročia vynálezcu rezofonickej gitary a Čestného občana Trnavy Johna Dopyeru – 3. januára uplynie 20 rokov od jeho smrti a 6. júla už 115 rokov od jeho narodenia.

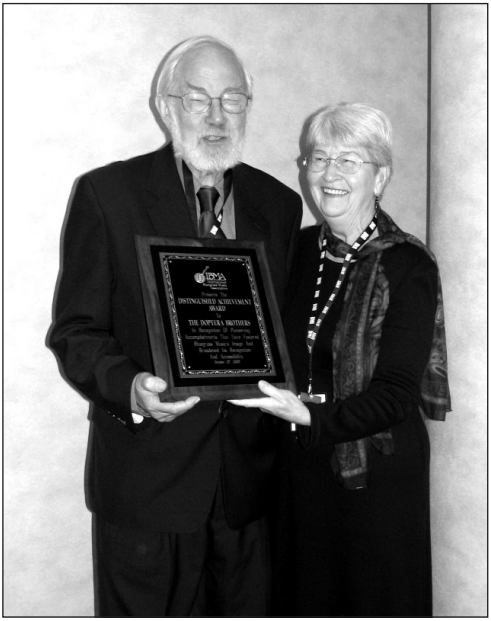

Rodák zo Stráží na Záhorí, ktorý prežil svoje detské roky v neďalekej Dolnej Krupej, kde jeho otec bol mlynárom, sa spolu s rodičmi a početnými súrodencami vysťahoval roku 1908 do Ameriky. Keby zostal doma, s najväčšou pravdepodobnosťou by o niekoľko rokov ako vojak rakúsko-uhorskej armády bojoval v prvej svetovej vojne a kto vie, či by sa z nej vrátil. Takto v slobodnom svete za Veľkou mlákou dostal možnosť rozvíjať svoj vrodený technický i hudobný talent, čo aj náležite využil. Veď už roku 1916 mal na svojom konte svoj prvý americký patent na špeciálny drevený lodný kontajner a o rok neskôr spoločne s bratom Rudolfom si dal patentovať stroj na výrobu rámikov pre fotografie.

No jeho hviezdna chvíľa prišla až v dvadsiatych rokoch uplynulého storočia, keď si spolu s bratmi otvoril v Los Angeles obchod s hudobnými nástrojmi. V dielni za obchodom, kde bratia opravovali husle a iné strunové drevené hudobné nástroje, sa mu roku 1926 po mnohých neúspešných pokusoch a nekonečných experimentoch podaril husársky kúsok. Zostrojil prvú rezofonickú gitaru na svete. Bola to gitara s plechovým telom, do ktorého umiestnil tri malé hliníkové rezonátory mechanicky zosilňujúce jej zvuk. Novinka, ktorá sa predávala pod názvom National Tricone, lákala nielen kvôli svojmu neobvyklému vzhľadu, ale najmä kvôli tomu, že bola dva až trikrát hlasnejšia než bežná drevená akustická gitara.

Ďalší zásah do čierneho sa Johnovi Dopyerovi podaril roku 1929, keď skonštruoval nový model rezofonickej gitary. Táto mala drevené telo a jeden veľký, obrátene osadený rezonátor. Svoje meno dostala podľa prvých slabík z názvu firmy DOpyera BROthers Inc. a slovenského významu slova – dobro a stala sa doslova bestsellerom na hudobnom trhu.

John Dopyera a jeho mladší bratia, najmä Rudolf, sa podieľali na viacerých ďalších vynálezoch a inováciách hudobných nástrojov, no vynález dvoch základných modelov rezofonických gitár bol ich najväčším úspechom, ktorým sa nezmazateľne zapísali do histórie. Veď rezofonická gitara, ktorej zvuk je neodlučiteľne spätý s americkou country a bluesovou hudbou, sa dnes pokladá za ľudový nástroj a je neoddeliteľnou súčasťou amerického kultúrneho dedičstva.

Rezofonické gitary sa postupne rozšírili do celého sveta a ich používanie sa už dávno neobmedzuje len na pomerne úzko zameraných hráčov country, bluegrassu a bluesu, ale našli široké uplatnenie v podstate v každom hudobnom žánri.

Ako to už býva, John Dopyera na svojich vynálezoch nezbohatol a najväčšie ocenenie sa mu dostalo až po smrti. Napríklad na jeseň roku 2005 mu Medzinárodná asociácia bluegrassovej hudby (IBMA) udelila Cenu za významný čin a celoživotnú prácu in memoriam. Z rúk najslávnejšieho amerického dobristu Jerryho Douglasa si toto prestížne ocenenie prevzali vynálezcove deti (na obr.), ktoré sme v predchádzajúcich rokoch privítali aj v Trnave.

Pamiatku nášho rodáka sme si uctili aj na Slovensku. Pred 15 rokmi pri príležitosti jeho nedožitých 100. narodenín boli slávnostne odhalené dve pamätné tabule v Dolnej Krupej a v Šaštíne-Strážach a v roku 2003 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam. No najväčšou poctou Johnovi Dopyerovi je nepochybne medzinárodný hudobný festival Dobrofest-Trnava venovaný jeho pamiatke, na ktorom každoročne znie zvuk jeho rezofonických gitár v rukách majstrovských hudobníkov z celého sveta. V dňoch 26. až 28. júna 2008 sa uskutoční ďalší ročník Dobrofestu a Trnava sa tak stane už po sedemnásty raz hlavným mestom rezofonického Dobrolandu.

P.R. foto: archív autora

Spomienka na hudobníka Ľudovíta Beladiča

Kultúrna verejnosť si v októbri tohto roka pripomenula šieste výročie úmrtia významného slovenského hudobníka, trnavského rodáka Ľudovíta Beladiča.

Ali Beladič, tak ho poznajú jeho kolegovia a fanúšikovia, sa narodil 6. mája 1949 v Trnave (na obr. druhý zľava). Patril ku generácii nekonvenčných hudobníkov typu Ladislava Gerhardta, ktorý sa nevošiel do žiadnej do zásuviek hudobných žánrov. V Bratislave absolvoval klavír a štúdium hudobnej teórie na VŠMU. Už v roku 1969, po inšpiráciách a pohyboch vo vtedajšej populárnej hudbe, zakladá na konzervatóriu skupinu GATTCH (jej názov tvoria iniciály členov kapely). Venovala sa najmä art-rocku a alternatívnej populárnej hudbe. S úspechom sa predstavila napríklad na prvom bítovom festivale v bratislavskom PKO, a po významných úspechoch dostala ponuku nakrútiť LP platňu v novovzniknutom vydavateľstve Opus (vyšla v reedícii spolu so singlovými nahrávkami v r. 2002). V roku 1972 vystúpili aj v nesúťažnom bloku na Bratislavskej lýre. Žiaľ, ideológovia sa báli napohľad anglického názvu skupiny, tak ich v živom vysielaní rozhlasu a televízie predstavili ako skupinu bratislavských vysokoškolákov. Výmeny v skupine i doba mali podiel na tom, že sa rozpadla. Ľudovít Beladič potom účinkoval v rôznych zoskupeniach, napr. v skupine J. Velčovského, Ľ. Beláka alebo v skupine Trend.

Ďalšia významná etapa jeho tvorby prichádza v roku 1980. Zakladá skupinu Popkodex. V rozhlase vzniká niekoľko desiatok nahrávok skupiny s rôznymi spevákmi. Poslucháči si zapíšu najmä skupinu z prvej LP Darinky Rolincovej Keby som bola princezná Arabela, na ktorú Beladič napísal niekoľko piesní. Spolu so skladateľom Jánom Kovářom sa podieľal na platni Bambuľkine dobrodružstvá. Ľudovít Beladič bol známy najmä ako autor desiatok rozhlasových a televíznych zvučiek – mnohé z nich sa vysielajú dodnes. V deväťdesiatych rokoch sa venoval najmä scénickej hudbe. Zriadil si hudobné štúdio a spolupracoval napríklad aj na CD Marcely Molnárovej Srdcová lúpež (1994).

Martin JURČO

Perózia trnavského autora Petra Voleka

Pero Le Kvet: „Nie poézia, ale niečo, čo sa k nej približuje...“

Na „trnavských“ knižných pultoch sa v posledných rokoch objavujú čoraz viac knihy autorov rôznym spôsobom spätých s Trnavou. Pozitívom je, že tieto literárne počiny prispievajú k rôznosti kultúrneho života v Trnave, nie vždy sa však dostanú za pomyselnú demarkačnú čiaru kultúrnych hraníc mesta. No výnimky potvrdzujú, že aj v regióne môže vzniknúť zaujímavá a plnohodnotná literatúra, ktorá dokáže pozitívne uspokojiť aj kritický pohľad literárnych teoretikov. Do tohto radu sa v poslednom období pridala zbierka Perózia autora Petra Voleka píšuceho pod umeleckým menom Pero Le Kvet.

Napohľad útla knižka s koncentrovanými slovnými spojeniami, myšlienkami či formuláciami. Takto najčastejšie charakterizujú literárne útvary z Perózie mladí začínajúci študenti, či jednoducho tí, ktorým nie je cudzí tvorivý a nevšedný pohľad na svet. Aj názov zbierky vznikol hrou so slovíčkami. „Publikujem pod menom Pero le kvet, teda pero a poézia – Perózia. Nepokladám to za poéziu, ale za niečo, čo sa k poézii približuje z jednej alebo z druhej strany. Niekedy to pripomína aforizmus alebo sentenciu. Básne vznikali pri chôdzi na ulici, pri príležitostiach, ktoré sa cez deň vyskytli. Konečný tvar je dovedený do určitého obrázku. Niekedy je text vysádzaný normálne, ale ja ich považujem za hračky... Hral som sa s nimi dovtedy, kým som ich nedostal do takej formy, aby sa mohli prezentovať na verejnosti,“ hovorí o vzniku zbierky Peter Volek.

Tak ako pre poetistov bola báseň čímsi úprimným a zároveň kreatívnym z rôznych pohľadov, tak aj v Perózii je miesto nielen pre slovnú hru, ale aj vizuálnu. „Grafická stránka je pre mňa vždy dôležitá. V každej knižke, ktorú som doteraz vydal a vydám, je grafická stránka na prvom mieste. Obsahuje kresby, ktoré vznikali súbežne s textami. Je to také sito, ktoré sa pretransformovalo po rokoch do určitého tvaru – a zostalo preosiate to, čo považujem dôležité,“ dodáva Peter Volek. *-maju-*

Nové básnické zbierky dvoch známych poetiek

Koncom septembra sa v slávnostnej sieni Spolku sv. Vojtecha stretli milovníci poézie, aby si vypočuli ukážky z najnovšej tvorby dvoch významných slovenských poetiek. Eva Fordinálová a Zlata Matláková sa nenarodili v Trnave, ani tu nežijú, ale aj tak majú k nášmu mestu silné puto. Eva Fordinálová je profesorkou Trnavskej univerzity, Zlata Matláková prežila detstvo v Trnave a dnes žije len za humnami – v Špačinciach.

Eva Fordinálová vydala už tretiu básnickú zbierku. Po Vôni Záhoria a Neprestanem Ťa hľadať, tretia má názov Chystám Ti miesto. V odbornej publicistike sa venuje hlavne svojmu rodákovi, Jánovi Hollému.

Zlate Matlákovej vyšli taktiež tri zbierky poézie, Všetky blízke bytosti, V krajine chodidiel a Nečakané veci. Za aktívnu tvorivú pedagogickú, literárnu a publikačnú činnosť jej bola v tomto roku udelená Medaila sv. Gorazda.

Na prezentácii ich najnovšej poézie básnik Teodor Križka povedal, že bez nej by bolo na Slovensku otupno a obe určite patria medzi najpoprednejšie slovenské poetky. Kým Eva Fordinálová oslovuje Boha priamo, kladie mu otázky a žiada odpoveď, Zlata Matláková každým veršom Boha oslavuje, modlí sa za vtákov, rastliny, ľudí.

Najnovšia zbierka Evy Fordinálovej Chystám Ti miesto (Lúč a SSV 2007) má dve časti, Priezračné prímrazky a Jarný raj. Verše prvej časti sú plné pesimizmu, úzkosti a strachu z nepochopenia okolitého sveta veršami *„Neviem sa brániť brutalite sveta. / Duša sa trasie ako bezprizorné dieťa.“*

Aj v druhej časti pomenovanej Jarný raj sa nevyhla beznádeji, i keď medzi mrakmi vidieť náznak slnka. *„Aj vo mne svätý pokoj svieti / mrákavy zmizli, / už ani stopy po napätí / v duši, či v mysli.“* Odkaz pre čitateľov, ktorých prenasledujú rovnaké problémy ako poetku, sú verše: *„Nech beznádej sa vo mne neusadí! / V hlave mi rozoznej Tvoj boží zvon – / zvon rozvahy a dobrej rady.“* Poslednou básňou zbierky Evy Fordinálovej je Modlitba za národ. Významom a krásou však patrí na prvé miesto.

Mnohí dnes trpia dezilúziami, zlými vzťahmi na pracovisku, v rodine, strácajú vieru. V tomto odcudzenom svete plnom intríg, kde absentuje empatia, nezištná láska a porozumenie, jej verše pohladia dušu a mnohí v nich uvidia vlastný obraz. Niektorí na rozdiel od autorky nemajú vieru v Boha a dar poézie. Nech jej verše sú im sprievodcom na kľukatých cestách života, lebo *„zvečerieva sa od rána“*.

Nečakané veci, zbierka poézie Zlaty Matlákovej, ktorá je ilustrovaná dielami Milana Chvílu (Tripsoft, Trnava, 2007) začína básňou Neskorojesenná a končí Neskorojesennou II. Prvá časť má názov Siete plné vĺn. Aj ona ako Eva Fordinálová sa pesimisticky vyznáva: *„vždy príde ďalšie zlo, stokrát ma naplní smútkom“*. Ale vyslovila aj nádej mnohých milovníkov poézie: *„pýtam sa ťa / Noe, či si zachránil i jeden párik básní“*. Druhá časť je pomenovaná Víchricové dni. Deväť modlitieb za blízkeho muža nabáda zamyslieť sa nad pominuteľnosťou tohto sveta. V básni Mám rada tvoje oči hovorí, že *„víchricové dni sú za nami“*. Autorka vie, o čom je život so všetkými radosťami a slasťami. Poslednou časťou je Dno rozprávky. Básňou Predo mnou za mnou jeseň už názvom akoby navodzovala rekapituláciu života. Verše Zlaty Matlákovej sú plné uvedomenia si kolobehu života. Jej poézia nie je skoro ani neskorojesenná, ale plná nehy a jarných zvukov. Jej heslom by mali byť verše z prvej časti: *„vydržím tak dlho / až kým sa na vzpriamenú stonku / nevyšplhá jarný kvet“*. Netrpezlivo budeme čakať na správu o tomto zázraku prírody.

Obe autorky hľadajú zmysel života, pravdu, lásku a porozumenie medzi ľuďmi. Za svoju literárnu tvorbu si určite nevyslúžia označenie celebrita, ale o toto oslovenie určite ani nestoja.

Margita KÁNIKOVÁ

Vyšla nová známka s názvom Poľná pošta

Inaugurácia známky Poľná pošta sa uskutočnila 28. novembra v Kultúrnom dome v Hrnčiarovciach. Známka bola vydaná pri príležitosti Dňa poštovej známky, ktorý si pripomíname 18. decembra. Autorom výtvarného návrhu je Marián Čápka.

Organizátori – Klub filatelistov Tirnavia v spolupráci s Trnavským samosprávnym krajom a obcou Hrnčiarovce – sa rozhodli usporiadať slávnostné uvedenie známky v tejto obci najmä preto, lebo poštová stanica Hrnčiarovce patrí medzi najstaršie zastávky historického poštového kurzu na kráľovskej poštovej ceste z Viedne cez Bratislavu do Košíc, ktorá pokračovala a končila až v Sibiu v dnešnom Rumunsku. Magna via, ako sa táto cesta nazývala, bola dobudovaná v roku 1550 a bola jednou z najdlhších poštových a dopravných spojení cisárstva. Na slávnosti bola aktivovaná poľná pošta s prepravou zásielok jazdcom na koni na miesto historickej bitky medzi kurucmi a cisárskym vojskom, ktorá sa odohrala v roku 1704 na poli medzi Hrnčiarovcami a Trnavou. *-jm-*

Tvorba Williama Schiffera v Oláhovom seminári

Vernisáž novej expozície Západoslovenského múzea v Trnave s názvom William Schiffer – Život a tvorba sochára a medailéra, sa uskutočnila v priestoroch Múzea knižnej kultúry – Oláhovom seminári v piatok 26. októbra.

Sochár a medailér William Schiffer, ktorého meno je známe na Slovensku aj vo Francúzsku, bytostne spája Trnavu a Paríž. Detstvo a mladosť prežil v Trnave a krátko po II. svetovej vojne odišiel do Paríža, kde zostal študovať a žiť. Po štúdiách na umeleckej škole sa začlenil do výtvarného života Paríža výstavami sochárskych diel. Svoje umelecké uplatnenie našiel neskôr najmä v medailérskej tvorbe. Spolupracoval s Francúzskou mincovňou v Paríži a neskôr na Slovensku s mincovňou v Kremnici. Je autorom vyše tisícky plakiet a medailí. Približne štvrtina je realizovaná v sadre, niekoľko v epoxide, v skle a zvyšok v bronze.

Obdobie po nežnej revolúcii bolo pre Williama Schiffera nielen úspešné, ale aj šťastné. Otvorili sa hranice a zároveň aj možnosti užšieho kontaktu autora s rodným Slovenskom a Trnavou zvlášť. V roku 1997 (26. augusta – v deň svojich narodenín) venoval časť zo svojej tvorby Slovenskej republike. Západoslovenské múzeum v Trnave sa stalo správcom vyše 250 diel, z ktorých výber vystavilo v nasledujúcich rokoch na viacerých výstavách.

V roku 2001 sa presťahovali spolu s manželkou do nového ateliéru v Trnave. Majster sa rád prechádzal historickými zákutiami Trnavy, stretávali sme ho vždy dobre naladeného s neodmysliteľnou baretkou bretónskych námorníkov na hlave. Jeho túžbou bolo mať expozíciu z tvorby práve v Trnave, v meste, s ktorým bol navždy spojený a ktoré mal rád. Odchádzal od nás s vedomím, že tento sen bude realitou.

Stála expozícia Williama Schiffera bola realizovaná z iniciatívy Trnavského samosprávneho kraja a Západoslovenské múzeum v Trnave ju pripravovalo od júna tohto roka. Majster Schiffer ešte sám pomáhal konzultáciami na príprave scenára. Expozícia je vytvorená tak, aby návštevníkom priblížila umeleckú aj životnú púť sochára a medailéra, Trnavčana a Parížana zároveň, človeka, ktorý bol „Mostom dvoch kultúr“. Inštalovaná je na poschodí Múzea knižnej kultúry – v Oláhovom seminári.

Autor je predstavený prostredníctvom svojich 145 diel, pričom sú zastúpené viaceré výtvarné techniky, ktorým sa venoval. Okrem najpočetnejšej skupiny plakiet a razených medailí, návštevník nájde v expozícii aj sochársku tvorbu, monotypie, maľby, artprotisy a sklené artefakty. Výtvarná časť je doplnená štylizovaným interiérom autorovho ateliéru s autentickými osobnými predmetmi a s ukážkou postupu pri tvorbe plakety. Celá expozícia je ukončená textovou a dokumentárnou časťou s fotografiami z osobného archívu. Spomienku na umelca dotvára aj krátky videofilm, ktorý pred časom pripravila Mestská televízia v Trnave.

Expozícia je návštevníkom prístupná v utorok až piatok od 8.30 do 17.00 h a cez víkend od 11.00 do 17.00 h (cez víkend len na vopred dohodnutú objednávku v hlavnej budove Západoslovenského múzea v Trnave). *PaedDr. Simona JURČOVÁ, foto: M. Malacký*

(pozn. red.: Západoslovenské múzeum v Trnave je organizácia v pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja.)

Žiakov chcú naviesť na cestu umenia

Hovorí sa, že žiak si nadlho zapamätá to, čo mu dá učiteľ navyše, aj keď to nie je v učebných osnovách. Podľa tohto hesla isto pracujú už niekoľko rokov v Základnej umeleckej škole v Trnave. Žiakov sa snažia kreovať nielen v rôznych odboroch umeleckého zamerania, ale dávať aj nový rozmer tomu, čo okolo seba vidia. Výtvarný a literárno-dramatický odbor školy to až do konca januára 2008 potvrdzuje na svojej výstave Škola obrazom s podtitulom Cesty k umeniu v Západoslovenskom múzeu.

Expozícia prezentuje rôzne výtvarné techniky a žánre, nechýba časť venovaná fotografii i trojrozmerným objektom. Aktivity školy sú rozdelené podľa ateliérov. „U nás vyučuje osem pedagógov výtvarnej výchovy a jeden pre literárno-dramatickú výchovu. Každý pracuje trochu inak. A aj keď učíme všetko potrebné, existujú isté odlišnosti v prácach žiakov. Práve to sa nám zdalo pri dramaturgii expozície zaujímavé," hovorí zástupkyňa riaditeľa a výtvarná pedagogička Beáta Balgavá.

Žiaci prijímali s nadšením takúto výstavu vo veľkom štýle. A potvrdili svoj talent, aj oprávnené ambície študovať napríklad na strednej či vysokej škole umeleckého zamerania. „Deti majú rady vernisáže, a najmä vtedy, keď ide práve o ich výtvarné práce. Príťažlivé je to nielen pre nich, ale aj pre ich rodičov. Každé dieťa sa rado pochváli svojou prácou. A naopak, rodič sa zaujíma, kam sa jeho dieťa, pokiaľ ide o umeleckú prácu, môže ďalej posunúť," pripomína Beáta Balgavá, ktorá spolu s fotografom, pedagógom a riaditeľom školy Petrom Babkom zostavila aj katalóg k výstave.

Nielen trnavská verejnosť pozná podobné aktivity. Trnavčania si však dodnes pamätajú na okrúhle výročie revolúcie a iniciatívu pedagogičky školy Oľgy Salontayovej. Počas novembrových dní roku 1989 deti pod jej vedením maľovali, čo videli, a po desiatich rokoch vyšli najzaujímavejšie práce v knižnej podobe pod názvom Keď som bol školák, vypukla revolúcia. „Vzácne je, že pani Oľga Salontayová učila deti vnímať svet výtvarne. Viedla ich, aby veci okolo seba pochopili tvorivým spôsobom. Naša škola nadväzuje na tieto aktivity. Oľga Salontaová je pre nás vzorom práve zanietením a prístupom k deťom. Preto aj naďalej vnímame a monitorujeme, čokoľvek sa deje – a práve táto výstava je obrazom súčasného vnímania sveta," hovorí Beáta Balgavá.

Nielen spomínaná kniha, ale i katalóg k súčasnej výstave má reprezentačnú podobu. Nečudo. Škola chce zaznamenať to, čo robí – a nielen preto, že chce urobiť deťom radosť. „Mnohí absolventi sú úspešnými študentmi vysokých škôl. A takýto katalóg nie je len dokumentom doby, ale deti sa prostredníctvom neho majú možnosť ďalej prezentovať. Vďaka mestu Trnava sa uvoľnil priestor i prostriedky na to, aby takáto publikácia vznikla," pokračuje Beáta Balgavá.

Výstava presvedčí svojou úprimnosťou nielen tých, ktorí majú k žiakom či pedagógom z výtvarného a dramatického odboru Základnej umeleckej školy v Trnave blízko, ale i odborníkov. Svedčia o tom aj ohlasy, no podľa tvorcov výstavy je dôležitá sviežosť, spontánnosť a najmä pravdivosť umeleckej výpovede žiakov. Na úspechy tejto expozície chce škola nadväzovať. Pozitívny je presah, ktorým sa snažia v škole prilákať nových študentov. „Aj to je súčasný stav a cieľ práce školy. Chceme najmä napĺňať trojúlohu – výchovu mladých ľudí, umelcov, vnímateľov výtvarného umenia, a cez aktivity vytvárať prirodzenú ochranu tvorivých ľudí, aby sa nedostali do oblastí, ktoré sú negatívne," zdôrazňuje Beáta Balgavá.

Martin JURČO

Nová expozícia v Galérii Jána Koniarka

Nová stála expozícia Ján Koniarek – zakladateľ moderného slovenského sochárstva a Klenoty domova – klasické slovenské výtvarné umenie 20. storočia, bola otvorená 22. novembra v Galérii Jána Koniarka.

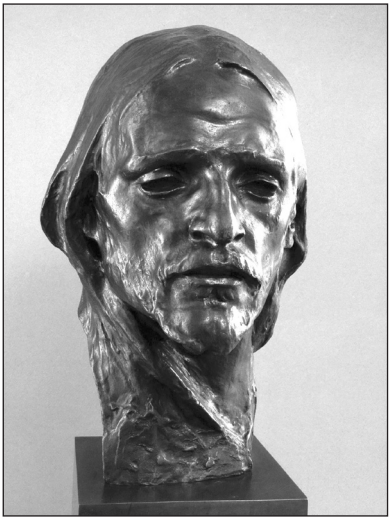

Ján Koniarek: Ján Krstiteľ

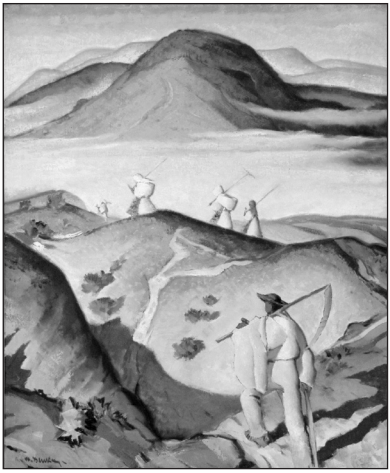

Martin Benka: Na lúky

Umiestnená je v prístavbe Kopplovho kaštieľa, ktorej interiér dostal po rekonštrukcii modernejšiu podobu. Najmarkantnejšie zmeny predstavujú najmä nové steny, väčšia štruktúrovanosť a netradičné farebné kombinácie jednotlivých plôch. Atypické prevedenie tejto časti budovy vytvára zaujímavý kontrast k vystavovaným objektom, keďže tie reprezentujú výhradne klasické slovenské výtvarné umenie dvadsiateho storočia. Stála expozícia takéhoto zamerania vytvorí rovnocennú a dôstojnú protiváhu ostatným galerijným priestorom, v ktorých je v súlade s výstavnou koncepciou väčšinou prezentované moderné umenie od súčasných autorov. Týmto sa galéria pokúsi priblížiť čo najširšiemu spektru návštevníkov.

Na prízemí sa nachádzajú skulpturálne objekty Jána Koniarka – zakladateľa moderného slovenského sochárstva. Predstavujú žánrový aj chronologický prierez autorovou tvorbou, lebo zahŕňajú portréty, pomníky, monumentálnu tvorbu, návrhy a štúdie z rokov 1905 – 1949. Viaceré sochy sú sprístupnené aj hmatovému skúmaniu dotykmi, čo umožní intenzívnejší zážitok nielen detskému či nevidiacemu návštevníkovi, ale i odbornej verejnosti či študentom umenia. Táto časť expozície je doplnená panelmi s biografickými informáciami o Koniarkovom živote. Celkovú atmosféru dotvára niekoľko závesných obrazov s motívmi starej Trnavy, ktoré poskytnú lepšiu predstavu o prostredí, v ktorom autor žil a tvoril.

Prvé poschodie budovy zastrešuje obrazy a sochy od významných slovenských umelcov, pôsobiacich v dvadsiatom storočí, pričom dominujú najmä olejomaľby. Mnohé z vystavovaných artefaktov z depozitu galérie doteraz dostávali len málo priestoru na dočasných výstavách. Vysokú umeleckú hodnotu garantujú známi a klasickí maliari ako M. Benka, C. Majerník, či J. Alexy, ktorých dopĺňajú regionálni autori celoslovenského významu: T. Tekel, J. Dóka, F. Štefunko a.i. Jednotlivé steny a panely vytvoria platformu pre akési „minibloky“, ktoré žánrovo rozčlenia expozíciu na portrét, krajinku, zátišie, alebo iný spoločný menovateľ. Tento systém poskytne návštevníkovi lepší prehľad a orientáciu, a zároveň umožní porovnávanie jednotlivých autorov a ich štýlov. *Michal MIRONOV*

Trnavská paleta v Západoslovenskom múzeu

Už takmer štyridsať rokov je súčasťou kultúrneho diania v regióne prehliadka neprofesionálnej výtvarnej tvorby Trnavská paleta. Otvorenie výstavy jej 39. ročníka spojené s vyhodnotením súťaže sa uskutočnilo 13. novembra v Západoslovenskom múzeu v Trnave.

foto: M. Malacký

Odborná porota, ktorej predsedal riaditeľ výtvarného a dramatického odboru Základnej umeleckej školy v Trnave Peter Babka, hodnotila 106 výtvarných prác od autorov z regiónov Trnava, Hlohovec a Piešťany. „Tento rok sa prihlásilo 27 autorov, a s výnimkou grafiky boli zastúpené všetky žánrové a technické oblasti výtvarnej tvorby. Úroveň prác v tomto ročníku istým spôsobom nadväzuje na predchádzajúce roky. V poslednom období sa prezentuje relatívne stabilný okruh autorov, aj preto má súťaž vyrovnanú kvalitu. Ceníme si, že autori – neprofesionáli sú stále aktívni, hodiny strávené pri výtvarných aktivitách sa neboja prezentovať verejnosti a prísť aj do konfrontácie s tvorbou svojich kolegov z regiónu," pripomína kurátor výstavy a predseda odbornej poroty Peter Babka.

Výsledky hodnotenia potvrdzujú, že medzi amatérskymi výtvarníkmi zostáva stále v obľube olejomaľba. V A kategórii autorov do 25 rokov bez výtvarného vzdelania bol ocenený Oskar Jakubius z Piešťan. V kategórii nad 25 rokov (v ktorej bolo najviac zastúpených prác) odovzdali ceny bez určenia poradia – Gabriele Hornáčkovej a Milanovi Čechovi z Trnavy, Rudolfovi Pavelskému z Chtelnice a Vernerovi Scheibenreifovi z Hlohovca. V B kategórii autorov do 25 rokov s výtvarným vzdelaním cena nebola udelená a autorke Diane Garafovej z Krakovian odovzdali čestné uznanie za kolekciu akvarelov. V kategórii nad 25 rokov s výtvarným vzdelaním ceny neudelili a v C kategórii (insitná tvorba) ocenili známu autorku v súťaži Evu Donovalovú z Piešťan. Riaditeľka Trnavského osvetového strediska Anna Melíšková odovzdala i ceny generálneho riaditeľa Národného osvetového centra jubilujúcim autorom a zároveň organizátorom výtvarného života – jubilantom Alojzovi Majerníkovi z Piešťan a fotografovi Blažejovi Vittekovi z Trnavy.

„Dúfam, že jubilejný ročník bude obohatený o grafiku. Chceme predtým urobiť seminár, aby sa podarilo zapojiť tento žáner aj medzi neprofesionálne aktívnych tvorcov. Chceme pokračovať v oceňovaní tých, ktorí boli pri zrode súťaže a celé štyri desiatky rokov sa do nej zapájajú. Aj keď súťažia autori z troch regiónov, verím, že aspoň tí trnavskí sa pri príležitosti jubilea Trnavy viac zahľadia do jej krás a ponúknu ju do budúceho ročníka," hovorí riaditeľka Trnavského osvetového strediska Anna Melíšková.

Budúci jubilejný ročník chcú organizátori vyhodnotiť opäť v Trnave, potom by sa súťaž na niekoľko rokov mala presunúť znova do Piešťan. Perspektívne hľadajú nový priestor pre prezentáciu prác v Hlohovci. Výstava Trnavská paleta spolu s nesúťažne vystavujúcimi autormi a hosťom výstavy Alojzom Majerníkom bude v reprezentačných priestoroch Západoslovenského múzea v Trnave až do 15. januára 2008, a potom sa presunie do Domu umenia v Piešťanoch.

Martin JURČO

Ako sme sa vo Fínsku so spevom prepadli

V centre Helsínk je veľká skala a v nej do kruhu vytesali nádherný moderný kostol Temppeliaukio. Po jeho stenách steká do kanálikov prírodná voda a nad vami je kopula z medeného drôtu, ktorý, stočený do špirály, meria úctyhodných 3 600 kilometrov. Začiatkom decembra 1973 som tam spieval s osemdesiatčlenným zborom Univerzity Komenského (UK). Kostol bol už vianočne vyzdobený a my, obkolesení skalou, sme mali pocit, že sakrálne skladby J. Des Pressa, A. Brucknera a A. Willaerta spievame v chráme prírody.

S pocitom úspechu sme vyšli do ulíc Helsínk, ktoré už boli už vianočne vyzdobené. Alexanderkatu – hlavná ulica žiarila vianočnými stromčekmi. Boli sme príjemne prekvapení, lebo v tom čase sa v bývalom Československu žiadne vianočné výzdoby v mestách nerobili, s výnimkou veľkého vianočného stromu, pod ktorý sa vždy dostavil v stanovenom čase na saniach Dedo Mráz až z ďalekej sovietskej Čukotky a rozdával deťom sladkosti tak, ako to teraz robí Sv. Mikuláš.

To, že miešaný zbor UK, ktorý mal sídlo na Katedre hudobnej výchovy PdFUK v Trnave, spieval vo Fínsku, mal na svedomí jeho dirigent Jožko Potočár. On v roku 1972 pozval zbor helsinskej Sibeliovej akadémie s dirigentom Erki Paullinenom na akademickú súťaž vysokoškolských zborov do Trnavy a Sibeliova akadémia pozvanie opätovala. Posledný novembrový deň v roku 1973 vzlietol z Prahy IL – 18 zo zborom UK a pristál v zlom a mrazivom počasí na moskovskom letisku Šeremeteve. Odtiaľ sme mali letieť do Leningradu (predtým, do roku 1924, a opäť od roku 1991, sa toto mesto volá Petrohrad). Pre zlé počasie však letisko v Leningrade neprijímalo. V tranzite sa zboristi začali nudiť, zopár šoumenov vytiahlo gitaru a husle a začali vyvádzať. Spievali sa piesne ako napríklad Čerta si ty spravodlivá dievka, a o chvíľu bol v tranzite taký hluk, že „načáľnik“ Šeremeteva v snahe zabrániť nepokojom vydal rozkaz, aby zbor ihneď odletel do Leningradu.

Bol to príšerný let. Lietadlo sa dostávalo do turbulencií, občas padalo a všetci boli náramne vyplašení. Do toho začal vedúci katedry hudobnej výchovy PdFUK v Trnave Jozef Raninec spievať šaljapinovským basom: „Už idem do hrobu, do hrobu tmavého...“. Samozrejme, že sme sa pridali, ale spievali sme predčasne, lebo nakoniec sa pilotom lietadla Aeroflotu predsa len podarilo pristáť. Skúmali sme Nevský prospekt, teplé pirohy s mäsom, Ermitáž so šesťdesiatimi originálmi od Rembrandta požičanými z Rijks Museum. Za „čiernej noci“ už náš zbor cestoval vlakom z Fínskeho nádražia do Helsínk. Z toho istého nádražia, na ktoré v apríli 1917 pricestoval z emigrácie z Fínska Lenin, aby tam zvolal: „Nech žije socialistická revolúcia!“

V Helsinkách na stanici nás čakal „náš“ fínsky zbor a spoločne sme odišli do Vilipurilainen Osakunty – strediska zboru Sibeliovej akadémie. Dirigent Jožko Potočár potom na skúške prácne odstraňoval následky dlhej cesty a rusko-fínskej zimy na našich hlasoch. Bolo 2. decembra, a v tento deň sa v Ruotsalainen Teattre (Švédskom divadle) uskutočnila oslava 25. výročia Fínsko – Československej spoločnosti. Spolu so zborom UK tam vystupovalo spevácke Okteto z Pražského konzervatória a slávny český mím Ladislav Fialka.

Večer si celý náš zbor rozobrali fínski priaznivci zborového spevu. Ja s Jožom Móricom a Duškou Šaturovou sme boli ubytovaní v rodine profesorky klavíra a kompozície Sibeliovej akadémie. Jej manžel bol vojnový invalid. V II. svetovej vojne, v zime 1939 – 1940, chcel Sovietsky zväz obsadiť Fínsko a náš domáci prišiel v boji o nohu. Je to neuveriteľné, ale Fínsko sa vtedy agresii Červenej armády ubránilo.

Počas večere horela na stole neodmysliteľná sviečka. Fíni majú vždy pri večeri na stole zažatú sviečku, či je to doma alebo v reštaurácii. Naša domáca vedela maďarsky – jej matka bola Maďarka. Fínština sa na prvé počutie veľmi ponáša na maďarčinu, no sú to dve odlišné reči. Duška Šaturová vedela po maďarsky a prekladala. Domácich sme naučili povedať po slovensky dobré ráno a my po fínsky kitoš – ďakujem. Na druhý deň nás domáci budil s hlasným „tópry rana“, čo s obľubou opakovali aj večer.

Fíni nás nešetrili, 3. decembra sme mali štyri koncerty. Dva v nejakých podnikoch, tretí v architektonickom skvoste Aalta Alvara – v paláci Finlandia. Tam bola neuveriteľne dobrá akustika. Naše kroky vôbec nebolo počuť. Cez veľké presklené plochy sme videli, že neďaleko nás je stanica s pohybujúcimi sa vlakmi. Vo vnútri však vládlo úplné ticho. O dva roky neskôr sa vo Finlandii konala Konferencia o bezpečnosti a spolupráci v Európe, ktorej závery podpísali aj zástupcovia ČSSR. Závery z Helsinskej konferencie boli uverejnené aj v Rudom Práve a v Pravde, no napriek tomu sa články o ľudských právach v ČSSR nikdy nedodržiavali.

Po Finlandii sme si večer zaspievali v Intiimiteatteri – Intímnom divadle. Fíni sú väčšinou štíhli, postavili na pódium pre slovenských tenorov a basov slabšie praktikáble, a tak sa uprostred interpretácie skladby V zelenom hájičku od M. Schneidera Trnavského ozval obrovský rachot a zadný rad zboru UK sa celkom neintímne stratil divákom a aj Potočárovi z očí. U fínskeho publika sme mali veľký úspech.

Tvrdému zborovému jadru sa však nepáčilo, že iba koncertujeme, a tak sme sa za noci vybrali do Maďarskej reštaurácie, kde hrala Maďarská kapela. Hrali sme i my s gitarou, husľami a nádherne spievali. Vedúci podniku najskôr vyhodil kapelu, a keď sme veľa popili a začali falošne spievať, tak aj nás. Keď sme vyšli z reštaurácie, bola taká príšerná tma a zima, že by sa dala krájať. Pochopili sme, prečo bol v celých Helsinkách iba jediný obchod s alkoholom za úžasné ceny. Lebo kto sa vo Fínsku v zime opije a nenájde najkratšiu cestu domov, určite rýchlo zamrzne.

Ďalší deň ráno pozvali zbor UK do Fínskej rozhlasovej spoločnosti, kde sme nahrali Kořínkove kompozície Loďka a Kravata, Prečo si neprišiel od Ebena, Hoj vlasť moja a V zelenom hájičku od M. Schneidera Trnavského, Trávnice od A. Moyzesa, a nakoniec Aká si mi krásna a Bodaj by vás čerti vzali od E. Suchoňa. Pod Potočárovou taktovkou sme to urobili rýchlo a kvalitne.

Na rozlúčkový večer nás naši hostitelia pozvali do veľkej sály na Luotsikatu, aby sme si na poslednom posedení zaspievali, pobavili sa a rozlúčili s našimi fínskymi priateľmi. Pila sa vodka, ale iba s džúsom a aj červené víno. Fíni žasli, že sa vypilo až desať fliaš vodky a tridsať fliaš vína, našinci však sklamane pozerali, čo by si ešte dali. Na druhý deň – 5. decembra, sme si ešte zháňali nejaký suvenír a nachystali sme sa na odchod. Fínska sauna sa mi do kufra nezmestila, a tak som si kúpil Finland Japinluku – fínsky nôž.

Na Fínskom nádraží v Leningrade sme vystúpili na Sv. Mikuláša – 6. decembra 1973 o 6.00 h. Sovietski colníci nás pri ceste späť vyobracali lepšie, ako pri ceste do Fínska. Zaujímali sa hlavne o porno, ale aj o normálne fínske noviny a časopisy. Veľa zboristov tak prišlo o svoje posledné nákupy. Na Leningrad sme sa tešili. Nebolo od veci oddýchnuť si po takom speváckom maratóne, aký sme mali v Helsinkách. Bývali sme, tak ako prvýkrát, v historickom hoteli Jevropejskaja na Nevskom prospekte. Na mikulášsky večer zašlo tvrdé jadro zboru UK do podniku Neva. Interiér podniku bol zariadený ako paluba lode aj s veľkým sťažňom, rebríkmi a povrazmi v strede. Hrala muzika a vedľa nášho stolu sedela partia trpasličích žien a mužov z leningradského cirkusu. Možnosti zatancovať si na Mikuláša s trpaslíkmi sa nedalo odolať. Tak nás objavil zborový donášač Slávo. Zakuvikal, že Potočár nás hľadá a je nahnevaný, lebo máme byť všetci v bare

Neptún v hoteli Jevropejskaja. Nebrali sme ho vážne. Už sme boli dospelí, účasť v bare povinná nebola a v slobodnom Fínsku sme sa začali cítiť slobodní i my. Pes bol zakopaný v tom, že dirigentovi sa páčila jedna blondínka rembrandtovských tvarov, ktorú sme pre istotu mali v Neve so sebou.

Situácia sa skomplikovala na druhý deň, keď šiel zbor spievať na Lomonosovovu univerzitu a potom „povinne“ navštíviť legendárny krížnik Auróra, odkiaľ 25. októbra 1917 (7. novembra nášho kalendára) zaznel výstrel, ktorý obrátil svet naruby. Mne s Móricom sa však už minuli rublíky, a tak sme nechali univerzitu a Auróru plávať a šli sme do metra predávať topánky. Zobrali sme so sebou aj Dušku Šaturovú a dúfali, že pri takom množstve spevákov si to nikto nevšimne. Dirigent si nás potom pozval na koberec. Mňa s Jožom Móricom zo zboru vyhodil a Duške Šaturovej povedal: „Len choď s nimi, veď ty dopadneš.“

Tvárili sme sa vystrašene, ale iba po ceste za dvere. Zo zboru UK sme boli totiž s Jožom vyhodení už asi päťkrát. Boli sme však výborní speváci a tak nás Potočár vždy pod nejakou zámienkou zobral späť. Ešte musím dodať, že nakoniec sme boli radi, že sme na Auróre neboli, lebo bolo asi 30 stupňov pod nulou a zopár zboristov, čo sa chceli vlastnými rukami dotknúť toho kovového zázraku, sa vraj naň prilepilo. Pri Auróre a jej výstrele aj skončím, lebo v tomto roku bolo 90. výročie začiatku Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie (VOSR) a 18. výročie našej novembrovej revolúcie. Strom, ktorý vzišiel z Leninovho semena a tienil jednu šestinu sveta, navonok vyschol v roku 1991. Relatívne malé Fínsko, kde som prvýkrát v živote prežil správnu predvianočnú atmosféru, sa do jeho tieňa nedostalo a dnes sa o ňom hovorí ako o Švajčiarsku Škandinávie. Dúfam, že raz sa tak bude hovoriť aj o Slovensku. Všetkým čitateľom Noviniek z radnice želá šťastné a veselé Vianoce

Marián MRVA

V trnavskej hale strieľali góly aj diplomati

Belgický kulturista Muritala Idowu: „O rok sa k vám s radosťou vrátim.“

GRAND PRIX SLOVAKIA V KULTURISTIKE – Najvýznamnejšie kulturistické podujatie na Slovensku pripravila osemnásty raz TJ Fortuna (aj s finančným príspevkom mestskej samosprávy). Jej predseda a zároveň riaditeľ GPS v Trnave Peter Uríček zabezpečil, vďaka svojim bohatým medzinárodným kontaktom a z pozície generálneho sekretára Slovenskej asociácie kulturistiky, fitnes a silového trojboja, kvalitné obsadenie súťažnej i exhibičnej časti. Zastúpenie malo sedem štátov. „V Trnave som dosiahol čistý hetrik, celkovo to bol môj štvrtý absolútny triumf v tejto tradičnej nominačnej súťaži tesne pred majstrovstvami sveta,“ konštatoval najúspešnejší z 27-členného pretekárskeho poľa, svetový šampión spred štyroch sezón, Štefan Havlík (VŠC Dukla Banská Bystrica). Mimochodom, o týždeň neskôr potvrdil skvelú formu aj v juhokórejskom randevú svetovej elity, kde obhájil striebornú medailu z ostravských MS 2006. Ďalší kov, bronzový, priviezol z kórejského polostrova Piešťanec Richard Riedl, krátko predtým víťaz trnavského festivalu silných mužov do 75 kg: „Vlani som sa v Trnave vytrápil s vysokou horúčkou. Teraz ma už zdravotné problémy nekvárili. Športová forma? Išla hore. Popracoval som najmä na chrbtovom svalstve.“ Solídne zaplnené hľadisko Domu kultúry na Trojičnom námestí tlieskalo i zahraničným hviezdam. Tretiu priečku do 87,5 kg, iba tesne za skúseným slovenským tandemom Igor Kočiš (Dukla B. Bystrica) – Juraj Vrábel (ŠKP Trenčín), si vybojoval populárny belgický kulturista Muritala Idowu, pôvodom z Afriky. „V Európe žijem osem rokov, na Slovensko som však pricestoval prvý raz. Z vášho starobylého mesta si odnášam pekné zážitky. Ak dostanem pozvanie aj o rok a zámer mi neskrížia

iné povinnosti, veľmi rád sa zúčastním najbližšej Grand Prix Slovakia," povedal nám zhovorčivý reprezentant Belgicka po vyhlásení trnavských výsledkov. O deň neskôr sa Idowu predstavil v 27. kapitole Tatranského pohára v Poprade. Vyhral kategóriu do 80 kg. Na jeho štíte zostal pod Tatrami aj štvornásobný majster sveta Igor Kočiš.

SLOVENSKÝ POHÁR CYKLOKROSÁROV – CK Olympik Trnava, pod vedením Bohuslava Kujoviča, zapísal do štartovej listiny 4. kola Slovenského pohára v cyklokrose 85-členný pelotón. Divácky prehľadná trať mestského športového areálu Na rybníku otestovala výkonnosť všetkých vekových skupín. Pri absencii najlepších slovenských reprezentantov, kvôli ich účasti v otváracích pretekoch novej sezóny Svetového pohára v Belgicku, vyhral spoločnú kategóriu mužov (elita + do 23 rokov) a juniorov iba sedemnásťročný výrazný talent Peter Sagan zo ŽP Šport Podbrezová. Dva týždne po Trnave získal bronz v ME juniorov vo švajčiarskom Hittnau. Peknú šiestu priečku si v trnavskom teréne vyjazdil domáci cyklokrosár Ľuboš Plevjak (CK Olympik). Jeho klubový kolega, starší žiak Ľuboš Malovec, prešiel cieľom štvrtý. Marián Valášek (CK Generali Trnava) došpurtoval vo veteránskej kategórii „masters" na piatej pozícii.

JESENNÉ DNI ŠPORTU – Telocvičňa Pedagogickej a sociálnej akadémie bl. Laury na Kalinčiakovej bola dejiskom Jesenných dní športu. Občianske združenie STROM pri Domove sociálnych služieb na Stromovej ulici, usporiadateľ tejto tradičnej telovýchovnej akadémie, muselo využiť priestory pod strechou kvôli nepriaznivému počasiu. Pestrý program vyplnili najmä loptové hry. Ani mokrý variant neubral z nadšenia klientov troch trnavských špeciálnych zariadení. Odmenou boli pekné vecné ceny pre všetkých súťažiacich. Stalo sa tak zásluhou dotácie z mestského magistrátu. Veľa vzruchu priniesli súperenia desaťčlenných miešaných družstiev, ale aj jednotlivcov. Medzi nimi získali prvenstvo šiesti súťažiaci: Michal Gažo, Ľuboš Slávik, Peter Zábojník, Daniel Rajpricht, Matej Krajčovič a Dušan Pavelek.

POHÁR VEĽVYSLANCA SRBSKA V HALOVOM FUTBALE – Po ročnej prestávke sa hral na palubovke MŠH nevšedný medzinárodný turnaj. Účastníkov 4. ročníka privítal nový srbský veľvyslanec na Slovensku Danko Prokič a primátor mesta Štefan Bošnák.

POHÁR VEĽVYSLANCA SRBSKA V HALOVOM FUTBALE – Po ročnej prestávke sa hral na palubovke MŠH nevšedný medzinárodný turnaj. Účastníkov jeho 4. ročníka privítal srbský veľvyslanec na Slovensku Danko Prokič a primátor mesta Štefan Bošnák. Diplomatický tím, pod názvom Lions (Levy), priviedol do Trnavy veľvyslanec Ruska Alexander Udaľcov, prezident klubu. V dresoch Lions hrali diplomati Dánska, Fínska, Nemecka, Ruska a Srbska. Konečné poradie: 1. Banská Bystrica, 2. Košice, 3. Trnava, 4. Bratislavskí doktori, 5. Ministerstvo zahraničných vecí SR, 6. Nitra, 7. Viedeň, 8. Trenčín, 9. Bratislava, 10. Lions. Finálový súboj víťazov skupín sa skončil 2:0 v prospech hostí spod Urpína. Vhodným spestrením Medzinárodného turnaja priateľstva 2007 pre obyvateľov bývalej Juhoslávie a ich sympatizantov bol exhibičný zápas veľvyslanectva Srbska proti výberu západoslovenských primátorov a starostov. Viedol ich Emil Šatan z Jacoviec, otec dlhoročnej hviezdy NHL a slovenskej reprezentácie Miroslava Šatana. Srbská ambasáda zvíťazila 2:0. „Šatanovcom" nepomohli ani dve známe tváre z televíznej obrazovky, Róbert Beňo a humorista Rasťo Piško. Rámcové súperenie žiakov vyhrala Bratislava pred trnavskou Sláviou a Nitrou. Medailami ich dekoroval riaditeľ vydareného športového dňa Stane Ribič a ligový futbalista Spartaka Trnava Borivoje Filipovič. O pôsobivý kultúrny program sa postarali trnavské kluby ukážkami čínskeho bojového umenia WU SHU a brušných tancov.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Opäť na Trnavské dni telesnej kultúry

Záverečnú bodku dá v nedeľu 6. januára masový beh Trojkráľová šestka

Mesto Trnava tradične organizuje na prelome rokov Trnavské dni telesnej kultúry. Pripravuje ich v spolupráci s ďalšími klubmi a inštitúciami. Pestrý program potrvá do nedele 6. januára 2008 (o 11. h na Slávii štart masového behu Trojkráľová šestka). V nasledujúcej mozaike prinášame niektoré z pozvánok.

VIANOČNÝ TURNAJ V KARATE – Prvá decembrová sobota bude patriť v Mestskej športovej hale už 26. dejstvu Vianočného turnaja v karate mužov a žien (jednotlivci, družstvá). Približne päťhodinový festival v kimonách sa začne, po krátkom otvorení o 13. h, súborným cvičením kata. Minuloročné prvenstvo zo zápolenia trojčlenných tímov v kumite prídu 1. 12. obhajovať športovci z Belehradu. Na štíte srbských karatistov zostalo v lanskom finále B-družstvo Maďarska. „Náš usporiadajúci Karate klub Slovšport v tomto ročníku vkladá nádeje najmä do Jakuba Gajarského, Tomáša Lamperta, Tomáša Pokorného, Ronalda Rajčányho, Lukáša Roščáka a Martina Žilinského," povedala pre Novinky z radnice tajomníčka podujatia Renáta Gašparovičová.

MEMORIÁL VLASTIMILA OPÁLKA – Bývalý kapitán spartakovcov a neskôr tréner jeho nástupcov v bráne, Vlasto Opálek, zomrel 5. októbra 1995 vo veku 36 rokov na následky autohavárie piatich trnavských internacionálov pri ich ceste do moravských Drnovíc, dejiska priateľského zápasu. Trnavčania a ich hostia si zaspomínajú na výborného športovca i človeka v nedeľu 9. decembra. Na palubovke Mestskej športovej haly sa od štrnástej hodiny predstaví štvorlístok z najvyššej súťaže: FK ZTS Dubnica nad Váhom, FC Senec, FC ViOn Zlaté Moravce a obhajca prvenstva, domáci FC Spartak. Štáb 11. ročníka halového memoriálu ligových futbalistov vedie Vlastov spoluhráč a švagor Jozef Dian.

POCTA NEZABUDNUTEĽNÉMU CAPANOVI – Imrich Stacho, dvojnásobný účastník majstrovstiev sveta (1954, 1958), patril medzi najlepších európskych brankárov. Za svoj vzor si ho zvolil aj skvelý gólman „zbornej komandy" Lev Jašin. Trnavského futbalového velikána si uctíme víkendovým turnajom v MŠH na Rybníkovej. Stane sa tak 15. a 16. decembra, so začiatkom o 9. h. Komisia mládeže a školského futbalu ZsFZ vypísala 2. ročník Memoriálu Imricha Stachu pre žiacke výbery oblastných futbalových zväzov zo západného Slovenska. Podujatie nadväzuje na desať kapitol Stachovho pohára.

VIANOČNÝ SMEČ V NOHEJBALE – Mestskú telocvičňu Slávie v lokalite Na rybníku obsadia v sobotu 22. decembra po deviatej hodine účastníci 12. kapitoly medzinárodného nohejbalového turnaja trojíc Trnavský vianočný smeč. Usporiadatelia, na čele s Petrom Hlinkom, pozvali štrnásť tímov, vrátane dvoch z ČR (Vsetín, Valašské Meziříčí). Pred rokom sledovali Trnavčania nohejbalové umenie až siedmich majstrov sveta (piatich mužov, dvoch juniorov). Víťazná trofej putovala do vitríny NK Nové Mesto nad Váhom.

NA ŠTEFANA POD VYSOKOU SIEŤOU – V stredu 26. decembra zamieria priaznivci volejbalu do Mestskej športovej haly. Od 8.30 h tu budú dunieť smeče Vianočného turnaja o Pohár primátora mesta. Pôjde o 2. edíciu súperenia miešaných družstiev. S finančnou podporou mestského magistrátu ho usporiada Volejbalový oddiel Hit Trnava (pod vedením Pavla Mančáka).

ZIMNÝ BEH ZDRAVIA – Druhý vianočný sviatok pozýva Trnavčanov aj na 28. diel masového bežeckého predpoludnia. Mestský športový areál na Ulici Jána Hajdóczyho

bude vyhradený 26. 12. od jedenástej hodiny pre všetkých ctiteľov tradičného sviatkovania v maratónkach. Zvoliť si môžu 3 200 alebo 11 200 metrov dlhú trať. Vecné odmeny čakajú na šťastlivcov, ktorých vyžrebujú po skončení pretekov. Predošlý triumf v ZBZ si zaknihovali muži usporiadajúcej Slávie, v dlhšom krose Ondrej Puškár, v kratšom Jozef Valášek. Zo žien bola najrýchlejšia Katarína Pokorná (MAC Rača).

ŽIAČKY DVA DNI POD DERAVÝMI KOŠMI – Basketbalový klub AŠK Slávia Trnava, pod taktovkou predsedníčky Terézie Jakabovičovej a poslanca mestského zastupiteľstva Jána Jobba, chystá na 27. a 28. decembra Vianočný turnaj žiačok. Minulú zimu toto rovnomenné súperenie adresovali ženám a najcennejší pohár si prevzali nitrianske basketbalistky. Úvodné koše tohtoročnej previerky začnú padať v mestskej telocvični Slávie (vedľa tenisového areálu) o desiatej hodine.

MEMORIÁL VÍTA MRVU – Ďalší spomienkový futbalový turnaj sa bude hrať na palubovke MŠH medzi sviatkami. Aktéri z masového futbalu si v piatok 28. decembra po trinástej hodine uctia pamiatku dlhoročného organizátora masovej telovýchovy v Slávii, i v celej štvrti Kopánka. Navyše, Vít Mrva bol iniciátorom a hlavným realizátorom výstavby viacerých športovísk. Prípravnému výboru aj tentoraz šéfuje jeho syn Pavol Mrva: „Keďže ide o pätnásty ročník, spolu s Pavlom Valentom sme si predsavzali vyšperkovať sviatočné popoludnie viacerými spestreniami okrúhlej konfrontácie starších futbalistov Bieleho Kostola, Hrnčiaroviec, Ružindola, Voderád, domácej Slávie, no a šiestym celkom bude môj výber. Poteší nás, ak priaznivci v početnom zastúpení prijmú pozvanie do hľadiska haly na Rybníkovej. Vstup divákov bude zdarma.“

PREDSILVESTROVSKÁ FUTBALOVÁ ŠOU – Mestská športová hala uvidí v sobotu 29. decembra od 14. hodiny osemnáste vydanie Predsilvestrovskej futbalovej šou o Pohár primátora mesta Trnavy. Patrí bývalým prvoligistom, ktorí majú viac ako 35 rokov. Organizátorom velí Mikuláš Rožňák, spoluzakladateľ tohto najstaršieho halového futbalového turnaja na Slovensku. Obhajcami prvenstva sú internacionáli domáceho Spartaka. Vedno s nimi sa priaznivcom predstavia dva moravské celky (Slovácká Slavia Uherské Hradiště, Sigma Olomouc) a štvorlístok doplní Dukla Banská Bystrica. Trnavské majstrovské ikony nám zostarli. Napriek tomu sa núka možnosť oprášenia futbalových spomienok. Aj keď bezprostredne nie tých, o piatich tituloch.

SILVESTROVSKÁ CENA V HODE BREMENOM – Tréningový areál slávistických vrhačov Na rybníku privíta v nedeľu 30. decembra o 10. h výkonnostných i rekreačných záujemcov o 25. rozlúčku so starým rokom. Rekordné zápisy v súťažení atletickým bremenom (hmotnosť náčinia 10,5 kg, dĺžka rukoväte 77 cm) patria najlepším slovenským kladivárom: Liborovi Charfreitagovi ml., bronzovému v MS 2007, z domácej Slávie (43,23 m v r. 2003) a Martine Danišovej z VŠC Dukla Banská Bystrica (vlani 23,53 m).

POZVÁNKY NA LIGOVÉ SÚŤAŽE – Extraliga žien v stolnom tenise ponúka Trnavčanom 1. decembra dvojkolo v telocvični ZŠ na Spartakovskej. Prvé majstrovské topspiny dostanú zelenú o desiatej hodine, to KST Viktória bude hostiť partnerky z Dunajskej Stredy. O 16. h si domáci tím zmeria sily s ŠOG Nitra. Najvyššia celoštátna súťaž vo futsale zve skalných po dva decembrové piatky od devätnástej do Hrnčiaroviec nad Parnou na duely trnavského ŠK Mima Divus. Tamojšiu Mima arénu otestujú 7. 12. sálovkári Programu Dubnica nad Váhom a 21. 12. sem zavíta popradský celok Buldogs. Mestský areál zdravia v trnavskej štvrti Modranka uvidí v nedeľu 9. 12. kolkársku extraligu mužov, na pravé poludnie tu otvoria stretnutie domáceho ŠK so Slavojom

Veľký Šariš. Prvoligový hokej sa bude hrať tento mesiac na ľade Mestského zimného štadióna dva razy (o 17.30 h). V utorok 4. 12. nastúpia domáci gladiátori proti MšHK Prievidza. O týždeň neskôr, 11. 12., sa trnavská verejnosť môže tešiť na šláger kola: domáci HK hodlá držať krok s lídrom súťaže, hokejistami zo Spišskej Novej Vsi. Napokon čo-to spod prvoligových košov. V mestskej telocvični Na rybníku domáce slávistky privítajú v sobotu 8. 12. o 16.30 h bratislavský BK Filozof a na druhý deň o 10. h budú ich súperkami basketbalistky UK Bratislava. V rovnakej súťaži mužov MBK Slávia hrá doma 15. 12. s rezervou bratislavského Interu, 16. 12. o 10.30 h s BK Klokani Ivánka pri Dunaji. Ďalšie aktuálne informácie o športovom dianí prezradí záujemcom internetový portál mesta: www.trnava.sk.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Anketa o najlepších športovcov 2007

Komisia mestského zastupiteľstva pre mládež a šport sa rozhodla oprášiť anketu O najlepších športovcov mesta Trnavy, ktorá sa tešila v deväťdesiatych rokoch minulého storočia širokej priazni. Tú tohtoročnú vyhodnotia v troch kategóriách: dospelí, mládež (v oboch prípadoch jednotlivci), kolektívy. Stručne treba uviesť najväčšie športové úspechy navrhnutého uchádzača alebo celého družstva v končiacom sa roku. Športové a telovýchovné subjekty na území mesta môžu písomne posielať svoje návrhy do 14. decembra 2007 na adresu: Mestský úrad, odbor vzdelávania, športu a kultúry (referát športu), Trhová ulica 3, 917 71 Trnava, prípadne e-mailom na adresu lieskovsky@trnava.sk. Výsledky ankety budú vyhlásené na slávnostnom popoludní v obradnej sieni mestskej radnice začiatkom Roku mesta Trnavy 2008.

-lies-

Recepty zeleninových jedál z Dní zdravia

Falafel

Potrebujeme: hrnček (dva hrnčeky) sušeného cíceru namočeného cez noc, cibuľu, cesnak, mletú rascu, sušený koriander, petržlenovú vňať, čierne korenie, soľ a olivový olej.

Cícer uvaríme vo vode do mäkka. Scedíme a dáme do mixéra s cibuľou, cesnakom a ďalšími prísadami (okrem oleja), ak treba, zahustíme strúhankou. Zmes dochutíme soľou a dáme do chladničky asi na 1 hodinu.

Medzitým pripravíme jogurtovú omáčku z nízkotučného jogurtu, čerstvej mäty, čili papričky, strúhanej cibule, rasce, citrónovej šťavy a oleja. Môžeme nahradiť inou jogurtovou omáčkou.

Rúru predhrejeme na 200 stupňov. Plech potrieme olejom, z cícerovej hmoty vytvarujeme malé fašírky a kladieme na plech, potrieme olejom a pečieme, asi 15 minút, obrátime a dopečieme.

V stredomorských krajinách, odkiaľ falafel pochádza, sa používa na prípravu tiež sušený hrach alebo iné suché strukoviny.

Do súťaže Dni zdravia 2007 na recepty zeleninových jedál zaslal „Anonym z Trnavy“
Pripravuje: MUDr. Bohumil CHMELÍK

Zdravé mesto v skratke

Prednáška o opatrovateľskej službe v Trnave

Mesto Trnava v spolupráci so Strediskom sociálnej starostlivosti v Trnave v rámci Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava vás pozývajú na verejnú prednášku na tému Opatrovateľská služba v meste Trnava, ktorá sa uskutoční 24. januára 2008 o 16.00 h v zasadacej miestnosti mestského zastupiteľstva na radnici. Prednášať bude Mgr. Juraj Tomášik – riaditeľ Strediska sociálnej starostlivosti v Trnave.

Prednáška o prevencii rakoviny krčka maternice

Kancelária Zdravé mesto Trnava Vás pozýva na prednášku šiesteho ročníka cyklu Zdravie všetkými pohľadmi (Škola verejného zdravia) na tému Prevencia prekanceróz a rakoviny krčka maternice – možnosti očkovania, ktorá sa uskutoční 31. januára 2008 o 17.00 h v zasadačke na Trhovej ulici č. 2 (býv. Tatrasklo). Prednášať bude doc. MUDr. Július Chramec, PhD., Fakultná nemocnica v Trnave. Garant: prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD., Trnavská univerzita.

Nájdite si čas pre svoje pľúca a srdce

Kancelária Zdravé mesto Trnava v spolupráci s firmami Boehringer Ingelheim a Pfizer a pneumologickými ambulanciami, Strednou zdravotnou školou a Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Trnave pozývajú všetkých občanov, ktorí majú problémy s dýchaním a kašľom, na zmeranie pľúcnych funkcií. Meranie sa bude realizovať vo štvrtok 13. decembra od 11.00 do 16.00 h na Trhovej ulici 2 (na prvom poschodí budovy bývalého Tatraskla).
Aktivita sa uskutoční pri príležitosti Svetového dňa Chronickej obštrukčnej choroby pľúc (CHOCHP). Okrem vyšetrenia pľúcnych funkcií sa môžete dozvedieť viacej o svojich pľúcach a srdci, zmerať telesné parametre – výšku, váhu, krvný tlak, naučiť sa dychové cvičenia, zmerať si množstvo tuku v tele, absolvovať vyšetrenie smokerlyzerom. *-ih-*

Prevencia HIV/AIDS a ďalších infekcií

Čo je to AIDS?

AIDS je syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti spôsobený infekciou HIV – vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti. Predstavuje súbor ochorení spôsobených deštrukciou imunitného systému, ktoré vedú k smrti infikovaného človeka.

Globálna pandémia HIV/AIDS

Pandémia HIV/AIDS sa stala ľudskou, sociálnou a ekonomickou katastrofou. Svojim ničivým rozsahom a dopadom táto pandémia predstavuje celosvetový problém a jednu z najhorších hrozieb pre ľudský život, dôstojnosť a účinné užívanie ľudských práv. V súčasnosti na svete žije asi 45 miliónov infikovaných ľudí, z čoho je viac ako 3 milióny detí mladších ako 15 rokov. Výskyt nových infekcií HIV/AIDS ide ruka v ruke s výskytom infekcií prenášaných pohlavným stykom (syfilis, kvapavka, chlamýdiové infekcie, trichomoniáza, hepatitída C).
Slovenská republika patrí medzi krajiny s pomerne nízkou, avšak neustále sa zvyšujúcou incidenciou infekcie HIV/AIDS ako i ostatných sexuálne prenosných ochorení.

Postavenie mladých ľudí v pandémii HIV/AIDS

Mladí ľudia predstavujú kritický článok v zmene dynamiky pandémie HIV/AIDS vo svete. Dnes sú to mladí ľudia, ktorí v krátkej budúcnosti budú zodpovední svojim správaním za dianie vo vývoji pandémie HIV/AIDS. Preventívne programy musia byť preto vysoko cielené, špecifické a aplikované na jednotlivé časti mladej populácie.

Prečo je potrebné venovať sa mladým ľuďom?

✔ mladí ľudia sú sexuálne aktívni
✔ mladým ľuďom chýbajú informácie
✔ dievčatá sú najzraniteľnejšou časťou mladej populácie
✔ mnohí mladí ľudia sú v špeciálne vysokom riziku
✔ mladí ľudia predstavujú zvrat v trende šírenia infekcie

Na zlepšenie situácie je potrebné vykonať niekoľko rozhodujúcich krokov:

✔ Poskytovať mladým ľuďom vedomosti a informácie ešte pred začatím sexuálneho života a tieto informácie sa musia neustále opakovať, upevňovať a budovať na nich ďalšie vedomosti, návyky a zručnosti. Informácie je potrebné poskytovať v školskom veku pri základnom vzdelávaní, aby si deti tieto vedomosti a návyky niesli so sebou po celý život.
✔ Schopnosťou kritického úsudku navodiť zmenu správania a rozhodovania sa v životne dôležitých situáciách,
✔ podporovaním dobrovoľného, dôverného, resp. anonymného testovania viesť k zníženiu rizikového správania,
✔ vytvoriť bezpečné a zdravie podporujúce školské prostredie.

Mladí ľudia majú právo:

✔ poznať základné skutočnosti o HIV/AIDS a mať dostatok zručností a praktických skúseností, aby mohli sami seba chrániť pred HIV/AIDS a inými STD (infekcie prenášané pohlavným stykom),
✔ poznať svoj HIV status,
✔ vedieť ako sa majú správať a chrániť, ak sú HIV pozitívni,
✔ vedieť, kde im bude poskytnutá zdravotnícka starostlivosť citová a psychologická podpora, ak sú HIV pozitívni,
✔ vedieť ako majú chrániť svoje okolie, rodinu, rovesníkov pred infekciou HIV.

Hlavným prostriedkom boja proti tomuto ochoreniu zostáva známa dvojica: informovanosť a prevencia. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR sa prostredníctvom poradenského centra podpory zdravia – poradne prevencie infekcie HIV/AIDS aktívne podieľa na uvedenej prevencii. Počas Svetového dňa boja proti AIDS, ale aj každý pondelok a stredu v čase od 8.00 do 10.00 h poskytujeme bezplatné poradenstvo, resp. vyšetrenie krvi na HIV/AIDS, na Halenárskej ulici 23 v Trnave. Poradenstvo v tomto čase je možné získať aj na telefonickej linke pomoci AIDS 033/ 5 531 133.

V poradni sa dozviete, čo je to AIDS, ako vírus HIV napadá imunitný systém, ako dochádza k prenosu vírusu, ako k prenosu nedochádza, čo je to rizikové chovanie, ako sa dá vírus v krvi infikovaného zistiť, kto sa má dať vyšetriť, o možnej liečbe, ktorá zlepšuje kvalitu života a prežitie chorých na AIDS.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave,
MUDr.Viliam DAMIN, vedúci odboru podpory zdravia

Návrhy na udelenie ocenenia mesta Trnava

Stalo sa už tradíciou, že do konca kalendárneho roka môžu občania podávať svoje návrhy na osobnosti alebo kolektívy, ktoré podľa ich názoru spĺňajú podmienky na udelenie ocenení mesta Trnava. Podľa Všeobecne záväzného nariadenia sú stanovené druhy ocenení a podmienky na ich udelenie takto:

Čestné občianstvo mesta Trnava – osobám, ktoré sa zvlášť významným spôsobom zaslúžili o mesto Trnava a jeho obyvateľov, o priateľstvo medzi národmi a partnerskými mestami, alebo ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi. Čestné občianstvo mesta Trnava možno v odôvodnených prípadoch udeliť in memoriam.
Cena mesta Trnava – za vynikajúce tvorivé výkony, za významné umelecké úspechy, ktoré prispeli významným spôsobom k ďalšiemu rozvoju mesta, za propagáciu a zviditeľňovanie mesta doma i v zahraničí. Cenu možno udeliť jednotlivcom i kolektívom, v odôvodnených prípadoch aj in memoriam.
Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava – za významnú činnosť osôb, ktoré sa zaslúžili o rozvoj mesta a mimoriadne výkony v oblasti kultúry, športu, vedy, techniky, podnikania a podobne. Cenu možno udeliť jednotlivcom i kolektívom.
Pamätné tabule, busty alebo pomníky
Mestské zastupiteľstvo môže schváliť zhotovenie a umiestnenie pamätnej tabule, busty alebo pomníka
■ za mimoriadne výkony obyvateľov Trnavy, ktoré obohatili ľudské poznanie, resp. národnú kultúru a presiahli regionálny význam,
■ za mimoriadne aktivity obyvateľov Trnavy, ktoré prispeli k upevneniu štátnosti a ekonomickému rastu nášho štátu,
■ za mimoriadne aktivity obyvateľov Trnavy v boji za mier a ľudské práva presahujúce regionálny význam,
■ za mimoriadne významnú činnosť osôb alebo inštitúcií, ktoré sa zaslúžili o to, že podstatne vzrástol nadregionálny význam Trnavy.
Návrhy na udelenie ocenení je potrebné doručiť do 31. decembra na adresu:

Primátor Mesta Trnava, Hlavná 1, 917 71 Trnava

Návrhy posudzuje komisia pre udeľovanie ocenení a schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

Kedy budeme mať svadbu, miláčik?

Mestský úrad v Trnave a Matričný úrad oznamujú občanom, že v roku 2008 stanovili pre akt uzavretia manželstva nasledovné termíny:

12. januára, 26. januára ■ 9. februára, 23. februára ■ 15. marca, 29. marca ■ 12. apríla, 26. apríla ■ 3. mája, 17. mája, 31. mája ■ 7. júna, 21. júna ■ 12. júla, 26. júla ■ 2. augusta, 23. augusta ■ 6. septembra, 20. septembra ■ 4. októbra, 25. októbra ■ 15. novembra, 29. novembra ■ 6. decembra, 20. decembra

Iný termín nie je možné dohodnúť z dôvodu zabezpečovania ostatných akcií mesta. Akt uzavretia manželstva je potrebné dohodnúť na Mestskom úrade v Trnave – na matrike, Trhová 3, tel. č.: 32 36 182.
O spoločenskom obrade **Uvítanie do života** sa informujte na radnici v Trnave, referát protokolu, Hlavná ulica 1, 2. poschodie, č. dv. R 32, tel. č.: 32 36 343.

Za Mesto Trnava Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, vedúci kancelárie primátora

Kto musí podať daňové priznanie na rok 2008?

Priznanie k dani z nehnuteľnosti musia podať vlastníci nehnuteľností, ktorí v roku 2007 nadobudli novú nehnuteľnosť (napr. kúpou, dedičstvom, darovaním, a pod.) a vklad do katastra nehnuteľností sa uskutočnil do 31. decembra 2007.

Priznanie k dani z nehnuteľnosti musia podať aj vlastníci nehnuteľností, ktorí majú zmenu oproti roku 2007, napr. zmena výmery, kolaudácia rodinného domu, zmena využitia stavby, zmena druhu či výmery pozemku, zmena výmery zastavanej plochy atď., vlastníci nehnuteľností, ktorí si budú uplatňovať nárok na zníženie dane prvýkrát v roku 2008, aj tí vlastníci nehnuteľností, ktorí si uplatnili nárok na zníženie z titulu hmotnej núdze v roku 2007, ak sú naďalej v hmotnej núdzi.

Daňové priznanie treba podať do 31. januára 2008 na tlačive, ktoré nájdete v kancelárii prvého kontaktu alebo u informátora na Mestskom úrade na Trhovej ulici,

- na internetovej stránke www.trnava.sk.

Vyplnené daňové priznanie možno podať

- osobne do podateľne na Mestskom úrade na Trhovej ulici,
- poštou na adresu Mestský úrad Trnava, ekonomický odbor, Trhová 3, 917 71 Trnava,
- osobne v kancelárii prvého kontaktu na Mestskom úrade na Trhovej ulici (v prípade potreby konzultácie).

KEDY treba predložiť doklad o vlastníctve – LIST VLASTNÍCTVA?

- Keď podávate daňové priznanie,
- keď žiadate o ZNÍŽENIE DANE.

KDE hľadať informácie o SADZBÁCH dane z nehnuteľností?

Vo všeobecne záväznom nariadení (VZN) o dani z nehnuteľností, ktoré bude dostupné:

- v kancelárii prvého kontaktu alebo u informátora na Mestskom úrade na Trhovej ulici,
- na internetovej stránke www.trnava.sk,
- na vývesnej tabuli pred Mestským úradom na Trhovej ulici.

AKO sa dozviete výšku dane a splatnosť?

- V platobnom výmere, ktorý daňovníkovi správca dane zašle v roku 2008.

Psíčkari, nezabudnite na daň za psíkov!

Mesto Trnava ako správca miestnych daní oznamuje občanom, ktorí sú registrovaní na Mestskom úrade v Trnave ako majitelia psov, že v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia č. 222 o miestnych daniach v znení doplnkov, sú povinní zaplatiť daň za psa na rok 2008 bez vyrubenia (bez zaslania platobného výmeru) do 31. januára 2008.

Daň za psa môžete zaplatiť:

- prevodným príkazom na účet Mesta Trnava – DEXIA banka Slovensko a.s., pobočka Trnava, č. ú. 10002482001/5600 + variabilný symbol 155000,
- poštovým peňažným poukazom,
- platbou v hotovosti v pokladnici MsÚ, Trhová 3, Trnava, s pokladničnými hodinami:

pondelok: 8.00 – 11.30, 12.30 – 15.30 h
utorok: 8.00 – 11.30, 12.30 – 15.30 h
streda: 8.00 – 11.30, 12.30 – 16.30 h
štvrtok: 8.00 – 11.30, 12.30 – 15.30 h
piatok: 8.00 – 11.30, 12.30 – 14.00 h

Spotrebitelia, trvajte na svojich právach!

Od 1. 7. 2007 platí nový zákon o ochrane spotrebiteľa – zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, kde v § 18 sú stanovené pri uplatnení reklamácie povinnosti predávajúceho:

1. Predávajúci je povinný spotrebiteľa riadne informovať o podmienkach a spôsobe reklamácie vrátane údajov o tom, kde možno reklamáciu uplatniť, a o vykonávaní záručných opráv. Reklamačný poriadok musí byť na viditeľnom mieste dostupnom spotrebiteľovi.
2. Predávajúci je povinný prijať reklamáciu v ktorejkoľvek prevádzkarni, v ktorej je prijatie reklamácie možné s ohľadom na predávané výrobky alebo poskytované služby, alebo na určenom mieste; to neplatí, ak je na vykonanie opravy určená iná osoba.
3. V prevádzkarni musí byť počas prevádzkovej doby prítomný zamestnanec poverený vybavovať reklamácie.
4. Predávajúci alebo ním poverený zamestnanec je povinný vybaviť reklamáciu ihneď, v zložitých prípadoch do 3 pracovných dní. Do tejto lehoty sa nezapočítava čas potrebný na odborné posúdenie chyby. Vybavenie reklamácie však nesmie trvať dlhšie ako 30 dní. Po uplynutí tejto lehoty má spotrebiteľ rovnaké práva, akoby išlo o chybu, ktorú nemožno odstrániť. Predávajúci je povinný, ak reklamáciu neuzná do troch pracovných dní, výrobok zaslať na vlastné náklady na odborné posúdenie. Predávajúci je povinný na požiadanie orgánu dozoru zaslanie alebo výsledky odborného posúdenia preukázať. Odborným posúdením je vyjadrenie znalca alebo stanovisko vydané autorizovanou, notifikovanou alebo akreditovanou osobou.
5. Predávajúci je povinný pri uplatnení reklamácie vydať spotrebiteľovi potvrdenie.
6. Predávajúci je povinný o vybavení reklamácie vydať písomný doklad najneskôr do 30 dní od dátumu uplatnenia reklamácie.
7. Predávajúci je povinný viesť evidenciu o reklamáciách a predložiť ju na požiadanie orgánu dozoru na nazretie. Evidencia o reklamácii musí obsahovať údaje o dátume uplatnenia reklamácie, dátume a spôsobe vybavenia reklamácie.
8. Povinnosti hore uvedené vo 4. bode sa vzťahujú aj na osobu, ktorá je určená na vykonanie opravy.

Nie je možné bezdôvodne predlžovať reklamačné konanie na úkor spotrebiteľa.

Uznania reklamácie chyby výrobku je predávajúci zbavený, ak preukáže, že chyba bola spôsobená spotrebiteľom nesprávnou manipuláciou s výrobkom.

Je dôležité podotknúť, že osoba, ktorá rieši reklamáciu, je povinná kontrolným orgánom preukázať, že vec bola zaslaná na odborné posúdenie, ak sa nerozhodlo do troch dní.

Lehota na vybavenie presahujúca 30 dní v objektívnych a opodstatnených prípadoch môže byť prekročená a reklamácia vybavená aj neskôr, ale za podmienky, že bude vybavená v prospech spotrebiteľa.

Dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú orgány dozoru. Ak nemožno pôsobnosť orgánu dozoru určiť, je na výkon dozoru a kontroly príslušná Slovenská obchodná inšpekcia.

-mš-

Občania už dostávajú nové jódové profylaktiká

Od 19. novembra začal magistrát doručovať Trnavčanom priamo do domácností jódové profylaktiká – ochranné prostriedky proti následkom rádioaktívneho ožiarenia. Doručovanie bude ukončené 9. decembra.

Tí Trnavčania, ktorí nebudú v tomto období zastihnutí doma, si môžu jódové tablety vyzdvihnúť osobne od 10. do 21. decembra v čase od 13. do 18. hodiny na prízemí Mestského úradu na Trhovej ulici 3. Súčasne s vydávaním nových profylaktík sa uskutoční odber starých profylaktík.

Jódové tablety sú pravidelne vydávané občanom žijúcim v oblasti ohrozenia okolo jadrových zariadení elektrárne Jaslovské Bohunice. Distribúcia jódových profylaktík v Trnave sa realizuje v súlade s usmernením Obvodného úradu v Trnave, odborom civilnej ochrany a krízového riadenia.

Kalokagatia – Centrum voľného času

■ **VOĽNÉ MIESTA V KRÚŽKOCH**
Ešte stále máte možnosť sa prihlásiť do týchto krúžkov: Stolný tenis, Keramický, Výtvarný, Počítače a Šach.

■ **INTERNET PRE VEREJNOSŤ**
Každý utorok od 13.00 do 15.30 h a každý štvrtok od 13.00 do 16.00 h

■ **5. decembra o 9.00 h**
HALOVÝ FUTBAL STREDOŠKOLÁKOV
Majstrovstvá Trnavského kraja v halovom futbale stredoškolákov v Mestskej športovej hale

■ **5. decembra o 9.00 h**
KAPELA ROKU 2007 TTSK
Súťaž hudobných skupín stredoškolákov v Kine Hviezda. Súťaž organizuje Združenie pre podporu detí a mládeže v Trnavskom kraji a TTSK. Bližšie informácie na www.kapelaroku2007.webovka.eu

■ **12. decembra o 9.00 h**
SPIEVAJÚCE ZVONČEKY
Prehliadka vianočných piesní a kolied v interpretácii detí materských škôl v Kine Hviezda, vstup voľný

■ **POČÍTAČOVÉ KURZY**
Dve hodiny jedenkrát do týždňa (deň a hodina podľa dohody účastníkov kurzu). Obsah: MS Windows, MS Word, MS Excel, Internet. Kurz A – základy, kurz B – pokročilí

■ **13. decembra o 9.00 h**
VIANOČNÉ ARANŽOVANIE
Súťaž detí základných škôl vo vianočnom aranžovaní v Kalokagatii – CVČ na Streleckej ulici

■ **11. decembra o 9.00 h**
VIANOČNÝ TURNAJ V HALOVOM FUTBALE
Majstrovstvá okresu žiakov ZŠ v halovom futbale v Mestskej športovej hale

■ **19. decembra o 10.00 h**
VIANOČNÁ ZÁBAVNO-ŠPORTOVÁ ŠOU
Súťaž žiakov trnavských ZŠ a osemročných gymnázií v Mestskej športovej hale

■ **MAĽOVANÝ SEN VIANOC**
Výtvarná súťaž žiakov prvých ročníkov ZŠ v Trnave. Najkrajšie práce budú vystavené v priestoroch Západoslovenského múzea

POZOR!
V tomto školskom roku rozširujeme našu ponuku záujmových krúžkov o Krúžok dráhového golfu a Krúžok strategických hier.

Informácie: Kalokagatia – Centrum voľného času, Strelecká 1, kalokagatia@post.sk, cvc.trnava.sk, tel. 3236697

Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja

14. ročník odborného pamiatkového seminára Krajského pamiatkového úradu v Trnave pod záštitou mesta Trnava
5. decembra od 13.00 h na trnavskej radnici

13.20 h Komplex drevozemných stavieb a objektov z neskorého stredoveku v Trnave na Hviezdoslavovej ulici
Doc. PhDr. Jozef Hoššo, CSc., Katedra archeológie, Filozofická fakulta UK Bratislava
13.50 h Dekoračné a stavebné kamene kostolov centra Trnavy
RNDr. Daniel Pivko, PhD. – Prírodovedecká fakulta UK Bratislava
RNDr. Alžbeta Hornáčková, PhD. – Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity
14.20 h Archeologický výskum v južnej predsieni Kostola sv. Mikuláša v Trnave
doc. PhDr. Klára Kuzmová, CSc., Mgr. Erik Hrnčiarik – Katedra klasickej archeológie Trnavskej univerzity
15.30 h Rotunda Spiegelsaal v Trnave – nový pohľad na pamiatku
Mgr. Roman Macura – Archív ZVJS v Leopoldove
Mgr. Zuzana Rábiková, Ing. Milan Kazimír – Krajský pamiatkový úrad Trnava
16.00 h Dve stredoveké pece v historickom jadre Trnavy – k nálezom archeologického výskumu južne od neologickej synagógy a v suteréne domu na Hviezdoslavovej ulici 7
Mgr. Peter Grznár, Mgr. Ján Čáni – Krajský pamiatkový úrad Trnava
16.30 h Obnova hotela Thermia a balneoterapie Irma v Piešťanoch
Ing. arch. Gabriela Kvetanová, Krajský pamiatkový úrad Trnava

Divadlo Jána Palárika

veľká sála

2. nedeľa 14.00 h, 16.00 h ■ **O PSÍČKOVI A MAČIČKE**, *STARÉ DIVADLO, Nitra*
3. pondelok 14.00 h ■ **800 MÍĽ PO AMAZONKE**
4. utorok 10.00, 14.00 h ■ **800 MÍĽ PO AMAZONKE**
5. streda 10.00, 14.00 h ■ **OSTROV OBJAVOV**
19.00 h ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
6. štvrtok 10.00 h ■ **HLADNÝ OBOR**
19.00 h ■ **MANŽELSKÉ HRY**
7. piatok 10.00, 14.00 h ■ **PEKIELKO A ANJELÍNKA**
19.00 h ■ **MATERSKÉ ZNAMIENKO** *Divadelné združenie NA STRNISKU, Modranka*
8. sobota 10.00, 14.00 h ■ **OSTROV OBJAVOV**
18.00 h ■ **KOLESÁ ŽIVOTA** *Tanečno-hudobná benefícia, GRANADA, n. o.*
9. nedeľa 14.00, 17.00 h ■ **OSTROV OBJAVOV**
10. pondelok 17.00 h ■ **HLADNÝ OBOR**
11. utorok 19.00 h ■ **CYMBELIN**
19.00 h ■ **VIANOČNÝ KONCERT**
13. štvrtok 10.00 h ■ **800 MÍĽ PO AMAZONKE**
19.00 h ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
14. piatok 10.00 h ■ **RUŽIČKY ZO SRDCA**
19.00 h ■ **PLNÉ VRECKÁ PEŇAZÍ**
SLOVENSKÉ KOMORNÉ DIVADLO, Martin
15. sobota 19.00 h ■ **ZÁZRAČNÁ NOC** *Spoločenstvo detí a mládeže pri Teologickej fakulte TU, Bratislava*
19.00 h ■ **OCENENIA ANIMÁTOROM**
Odovzdávanie ocenení TTSK za animátorskú prácu
18. utorok 18.00 h ■ **VIANOČNÝ PRÍBEH**
Integračný projekt DSS HUMANUM, Zavar
19. streda 19.00 h ■ **AMERIKA**
20. štvrtok 10.00 h ■ **INKOGNITO**

štúdio

3. pondelok 19.00 h ■ **BOLA RAZ JEDNA DEDINA**
12. streda 10.00, 13.00 h ■ **BOLA RAZ JEDNA DEDINA**
16. nedeľa 16.00 h ■ **ZLATÁ PRIADKA** *Divadlo HAPPY, Bratislava*
18. utorok 10.00 h ■ **LISTY MILENE**

Trojičné nám. 2, tel.: 033/5511 353, 5511 354, www.djp.sk, e-mail: pokladna@djp.sk

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

10. decembra
MÔJ ANJEL SA VIE BIŤ
Prezentácia knižnej novinky a stretnutie s jej autormi:
spisovateľ Roman Brat a ilustrátor Miroslav Regitko
o 10.00 h v oddelení pre deti KJF v Trnave
o 12.30 h na pobočke Vodáreň, ZŠ Atómová ul.

12. decembra o 17.30 h
ZACHOVANIE RODU
Prezentácia knihy Ladislava Šmidáka
čitáreň KJF v Trnave

14. decembra o 15.00 h
VIANOČNÝ POZDRAV
Tvorivá dielňa pre deti
oddelenie pre deti KJF v Trnave

20. decembra o 10.00 h
VIANOČNÉ HVIEZDIČKY SÚ NAŠE DETIČKY
Vianočné stretnutie najmenších čitateľov a ich rodičov v cykle podujatí Maličkí a mamičky
oddelenie pre deti KJF v Trnave

21. decembra o 15.00 h
VIANOČNÝ VEDOMOSTNÝ MILIONÁR
vedomostná súťaž pre deti
oddelenie pre deti KJF v Trnave

KOLEDY
Hudobno-slovné pásmo pre školské kolektívy
hudobné oddelenie, Ul. M. Schneidera Trnavského 5
Záujemcovia o kolektívnu návštevu tejto netradičnej hudobnej výchovy si môžu dohodnúť termín osobne alebo telefonicky v hudobnom oddelení (tel. 033/55 11 590)

VÝPOŽIČNÝ ČAS
POČAS VIANOČNÝCH SVIATKOV

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave bude ZATVORENÁ:
Hlavná budova a hudobné oddelenie od 23. decembra 2007 do 1. januára 2008.
Pobočky Modranka, Prednádražie, Tulipán, Vodáreň od 22. decembra 2007 do 7. januára 2008.

Galéria Jána Koniarka

Kopplov kaštieľ

ANI SLOVO ANI VEC
autor: Monogramista T.D
do 16. 12. 2007
Pod pseudonymom Monogramista T.D. sa skrýva meno jedného z najvýznamnejších súčasných slovenských autorov a zároveň priekopníkov konceptuálneho umenia 70. rokov u nás, akad. maliara, profesora Dezidera Tótha. Názov Ani slovo ani vec symbolizuje umelcovo úsilie dávať bežným objektom nový význam a spájať ich do nových súvislostí.

6. decembra 2007 o 17.00 h
Počasie v galérii
Performance a prezentácia Jozsefa Juhásza spojená s diskusiou a premietaním videí o aktivitách združenia Studio Erte a ukážkami autorovej audiovizuálnej tvorby.

Výstava pripravovaná v čase našej uzávierky:
10. januára 2008 o 18.00 h
SLOVENSKO VO FOTOGRAFII
fotografická výstava Ľuba Stacha

Synagóga

József Juhász: HIS MASTER'S VOICE
do 9. decembra 2007
Autor prezentuje zaujímavú kolekciu obrazov a objektov, zakomponovaných do zložitých audiovizuálnych inštalácií.

Výstava pripravovaná v čase našej uzávierky:
17. alebo 18. januára o 18.00 h
Z tvorby sochára Laca Saba

Termíny a názvy januárových výstav spresní GJK v decembri na svojej webstránke.
GJK Trnava, pr@gjk.sk, www.gjk.sk

Západoslovenské múzeum

HLAVNÁ BUDOVA, MÚZEJNÉ NÁM. 3
Expozície:

Archeológia, Gotická Trnava, História mesta, Ázijské umenie, Kampanologická expozícia, Oratórium, Ľudová hrnčina, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát

■ KRÁSA ZAŠLÝCH ČIAS
Nová expozícia múzea z historických zbierok

Výstavy:

■ MAĽOVANÝ SEN VIANOC
Súťažná prehliadka detských prác v spolupráci s Kalokagatiou – CVČ
a Mestom Trnava
Vernisáž v piatok 14. decembra o 14.00 h, výstava potrvá do 31. januára 2008

■ ŠKOLA OBRAZOM – Cesty k umeniu
Základná umelecká škola výtvarná
Pedagógovia a žiaci
do 31. januára 2008

■ TRNAVSKÁ PALETA
Výstava neprofesionálnych umelcov, v spolupráci s Trnavským osvetovým strediskom, do 8. januára 2008

■ U(S)CHOVANÝ ZVUK
Výstava prevzatá z Hudobného múzea SNM, do konca decembra

■ KAMENNÁ KRÁSA
Výstava z prírodovedných zbierok Západoslovenského múzea

■ ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA
Betlehem zo zbierok múzea

Pripravujeme:
ŠTEFAN CYRIL PARRÁK – zberateľ
nová expozícia

DOM HUDBY
M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO
Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

Expozície:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO HUDOBNÉHO SPOLKU, DVORANA SLÁVY DOBRA

MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY
– OLÁHOV SEMINÁR
Námestie sv. Mikuláša 10

Výstavy:

■ William Schiffer
– SOCHÁR A MEDAILÉR
nová expozícia

■ AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE
Dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

POKLADY ANTIKY
do 29. februára 2008

033/551 29 13, zsmuzeum@zupa-tt.sk

Building na Rybníkovej vás pozýva

■ 4. decembra o 19.30 h
VEČER S IVOM SAMSONOM, analytikom Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku na tému Islam a kresťanstvo. Prednáška s diskusiou. Vstup voľný.

■ 11. decembra o 20.00 h
SITRA ACHRA, koncert hudobnej skupiny
Erich „Boboš" Procházka – harmonika, spev, Igor Sabo – perkusie, bicie, Pišta Lengyel – gitara

■ 18. decembra o 19.30 h
B's CINEMA – 25. hodina (USA), réžia: Spike Lee, projekcia filmu s diskusiou. Vstup voľný.

Rybníková 14, www.the-building.com, tel.: 033/5504651, 0904 865 866, e-mail: infobuilding@yahoo.com

Program kina Hviezda

1. – 3. 12. ■ WHOLTRAIN – akčná dráma, Nemecko
17.30 a 19.30 h, 3.12. iba o 19.30 h
5. 12. ■ TEPUY
16.00; 17.15; 18.30 a 19.45 h
Dokument Pavla Barabáša je strhujúcim príbehom uprostred pralesa vo Venezuele
6. – 10. 12. ■ BREKOUT, hudobný teenage film, Švajčiarsko
17.30 a 19.30 h, 7.12. iba o 19.30 h
12. – 14. 12. ■ BOURNOVO ULTIMÁTUM, thriller, USA
17.30 a 19.30 h
15. – 17. 12. ■ MÔJ VODCA: SKUTOČNE SKUTOČNÁ SKUTOČNOSŤ O A. HITLEROVI, kontroverzná komédia SRN
iba o 19.30 h
19. – 20. 12. ■ TESNE VEDĽA, komédia USA
17.30 a 19.30 h
21. – 23. 12. ■ KAUZA CIA, dráma/thriller USA
16.30 a 19.30 h
24. 12. – NEPREMIETAME
25. – 26. 12. ■ KAUZA CIA dráma/thriller USA
16.30 a 19.30 h
27. 12. o 20.00 h ■ **Koncert hudobnej skupiny SUPPLE PEOPLE**
28. – 30. 12. ■ KRÁĽOVNÁ ALŽBETA: ZLATÝ VEK, historický, VB
17.30 a 19.30 h
31. 12. – NEPREMIETAME

DETSKÉ PREDSTAVENIA
1. – 2. 12. ■ ZA PLOTOM, animovaná komédia
1. 12. o 15.30 h, 2. 12. o 13.30 a 15.30 h
6. – 10. 12. ■ RATATOUILE – DOBRÚ CHUŤ! animovaná komédia
6. 12. o 15.30 h, 7. 12. o 17.30 h, 8. 12. o 15.30 h, 9. 12. o 13.30 a 15.30 h, 10. 12. o 15.30 h
15. – 16. 12. ■ HVIEZDNY PRACH, dobrodružná fantázia, USA
15. 12. o 15.30 h, 16. 12. o 13.30 a 15.30 h
22. – 26. 12. ■ ŠKAREDÉ KÁČATKO A JA, rodinná komédia, Dánsko/Fr./VB
22. 12. o 15.30 h, 23. 12. o 13.30 a 15.30 h,
24. 12. – NEPREMIETAME
28. – 30. 12. SCHREK – 3, animovaná komédia, USA

FILMOVÝ KLUB – NAOKO TRNAVA
4. 12. o 18.00 h ■ VŠETCI MOŽNÍ ZBERAČI A JA, réžia: Agnes Varda, Francúzsko, 2000
4. 12. o 20.00 h ■ CARMEN, réžia: Carlos Saura, Španielsko, 1983 / Projekt 100
11. 12. o 18.00 h ■ ROBOTNÍKOVA SMRŤ, réžia: Michael Glawogger, Rakúsko/Nemecko, 2005
11. 12. o 20.00 h ADAMOVE JABLKÁ, réžia: Andreas T. Jense, Dánsko, 2005
18. 12. o 16.00 h ■ 66 SEZÓN, réžia: Peter Kerekes Slovensko, 2003
18. 12. o 20.00 h ■ ZÁVIŠ, KNÍŽE PORNOFOLKU, réžia: Karel Vachek, Česko, 2005

Divadelné štúdio DISK

(Kultúrny dom na Kopánke)

27. decembra o 20.00 h
VÝHĽAD
Autori: B. Uhlár a kol. DISK
Režisér: Blaho UHLÁR

Generačná hra, kde mladí aj starší predstavujú rezignovaných, životom otrávených ľudí, niektorí umierajú navonok, iní duchom. Striedajú sa v nej scénky vtipné, dojímavé, presvedčivé, občas sarkastické a s vyberaným slovníkom, no hlavne odhaľujúce herca do najväčšej možnej miery takého, aký je človek.

1. januára 2008
– utorok o 16.00 h
v koncertnej sále Marianum

NOVOROČNÝ KONCERT

Antonio Vivaldi (1678 – 1741)
JAR Allegro, Largo, Allegro
LETO Allegro non molto, Allegro vivo, Presto
JESEŇ Allegro, Adagio, Allegro
ZIMA Allegro non molto, Largo, Allegro

Astor Piazzolla (1921–1992)
Ročné obdobia v meste

Najviac dve bezplatné vstupenky si treba vopred vyzdvihnúť od 10. decembra v kancelárii TINS

2. decembra o 17.00 h
v Katedrále sv. Jána Krstiteľa

ORGANOVÝ KONCERT v rámci cyklu Hudba v katedrále

organ: Monika Melcová

Monika Melcová, v súčasnosti najúspešnejšia slovenská organistka, absolvovala Viedenskú hudobnú univerzitu a slávne Parížske konzervatórium, kde študovala u legendárneho Oliviera Latryho, titulárneho organistu v katedrále Notre-Dame v Paríži. V rokoch 2002/2003 pôsobila ako titulárna organistka v Sapporo Concert Hall v Tokiu. V súčasnosti vyučuje na Konzervatóriu Gastona Litaiza a je titulárnou organistkou v Saint Martin des Champs v Paríži. Pravidelne koncertuje na prestížnych nástrojoch po celom svete. Okrem širokého repertoáru zo všetkých štýlových období Monika skvele improvizuje. Súčasťou jej koncertného programu v katedrále budú aj improvizácie na dané témy.

7. decembra o 18.30
Kostol Najsvätejšej Trojice (jezuitský)

ADVENTNÝ KONCERT

speváckych zborov Corale Città di Gradisca d'Isonzo (Taliansko) a Tirnavia

23. decembra o 19.00 h
Katedrála sv. Jána Krstiteľa

VIANOČNÝ KONCERT SPEVÁCKEHO ZBORU TIRNAVIA

Piatok 7. decembra o 19.00 h
Katedrála sv. Jána Krstiteľa

VIŠEGRÁDSKE KOLEDY a MAGNIFICAT

Jedinečný a neopakovateľný koncert – najkrajšie koledy strednej Európy v podaní 200-členného miešaného speváckeho zboru z Čiech, Maďarska, Poľska a Slovenska

Autor hudby a dirigent: Pavol Procházka
organ: Ľubomír Dolný
sopránové a tenorové sólo: Mária Brejková a Andrej Barčák
komorné kvarteto súboru TECHNIK
VOX IUVENALIS, Česko, dirigent Jan Ocetek
RESONANS CON TUTTI, Poľsko, dirigent Waldemar Galazka
CANTABILE KÓRUS, Maďarsko, dirigentka Marianna Vékey
TECHNIK AKADEMIK, Slovensko, dirigent Pavol Procházka

VIANOCE V TRNAVE

5. decembra – streda
17.00 h Mikuláš ide Trnavou – od Kalokagatie cez Hlavnú ulicu na radnicu
17.15 h príhovor z balkóna radnice

Trojičné námestie
17.45 h VYŠLA HVIEZDA NAD BETLEHEMOM divadelné predstavenie pre deti, divadlo LUDUS
18.30 h Mikulášske vystúpenie miešaného speváckeho zboru TIRNAVIA

7. decembra – piatok
15.00 h ZŠ Modranka
15.30 h MŠ Čajkovského
15.45 h MŠ T.Tekela
16.00 h detské folklórne súbory Trnavček a Drienka
17.00 h BONZO & The RESONATORS

8. decembra – sobota
10.00 h kapela BOROVIENKA
11.30 h spevácky zbor TIRNAVIA

9. decembra – nedeľa
10.00 h spevácky zbor DIAMANT
11.00 h hudobná skupina DRUHÝ DYCH

13. decembra – štvrtok
14.30 h ZŠ A. Merici
15.00 h MŠ Beethovenova
15.15 h MŠ Vajanského
15.30 h MŠ Okružná 19
15.45 h MŠ K. Mahra
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h ZŠ J. Bottu
16.15 Príprava vymetania námestia – zvyk na LUCIU
16.30 h dedinská folklórna skupina VEREŠVARAN, zvyky na LUCIU
17.00 h MLADÝ HELIGÓN, Rabčice

14. decembra – piatok
14.30 h MŠ Ľudová
15.00 h MŠ Limbová
15.15 h MŠ Jiráskova
15.30 h ZŠ Atómová
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h MŠ Botanická
16.30 h ZŠ Vančurova
17.00 h TULIPÁNCI
17.30 h folklórny súbor MODRANČANKA

15. decembra – sobota
10.00 h dedinská folklórna skupina ŠPAČINČANKA
11.00 h CHUDOBOVCI, Oravská Lesná
12.00 h KARPATSKÁ DYCHOVKA

16. decembra – nedeľa
10.00 h dychová hudba SPOJÁR, Bratislava
11.00 h KOPANČÁRI

17. decembra – pondelok
15.00 h ZŠ K. Mahra
15.15 MŠ Murgašova
15.30 h MŠ Spartakovská
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h ŽIVÝ BETLEHEM, Kalokagatia – CVČ, ZŠ J. Bottu
16.30 h CANTICA NOVA
17.00 h speváčka JADRANKA

18. decembra – utorok
15.00 h MŠ Hodžova
15.15 h MŠ Narcisová
15.30 h MŠ Ružindolská
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h duo DOROTKOVCI, Špačince
16.30 h VRBOVSKÉ VŔBY
17.00 h vokálna skupina SKLO, Bratislava

19. decembra – streda
14.30 h ZŠ Spartakovská
15.00 h CANTILENA, ZŠ Nám. SUT
15.30 h ZŠ Gorkého
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h ŽIVÝ BETLEHEM, Kalokagatia – CVČ, ZŠ J. Bottu

16.30 h NEBESKÁ MUZIKA, Terchová
17.00 h MŠ Meduška
17.30 h FUNNY FELLOWS

20. decembra – štvrtok
15.00 h ZŠ A. Kubinu
15.30 h MŠ Hollého
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h ŽIVÝ BETLEHEM, Kalokagatia – CVČ, ZŠ J. Bottu
16.30 h hudobná skupina ALLEGRO
17.30 h TRADITIONAL CLUB, Bratislava

21. decembra – piatok
15.00 h ZUŠ M. Sch. Trnavského
15.30 h sólo má MARTIN JAKUBEC
16.00 h PLIESKANIE PASTIERSKYMI BIČMI pred radnicou
16.00 h MŠ Okružná 27
16.30 Braňo Kostka – FRAGILE
17.00 h PRIJATIE BETLEHEMSKÉHO SVETLA
17.30 h Braňo Kostka – FRAGILE

22. decembra – sobota
10.00 h zbor JEŽI
11.00 h KRUHY

1. januára 2008 – utorok
00.00 h OHŇOSTROJ
16.00 h NOVOROČNÝ KONCERT
Vivaldi & Piazzola – Štyri ročné obdobia
Ivana PRISTAŠOVÁ
a KOMORNÍ SÓLISTI Bratislava

1. – 22. decembra
VIANOČNÉ TRHY 2007
na Trojičnom námestí
denne od 10.00 do 21.00 h

CHARITATÍVNE PODUJATIA

5. decembra o 15.00 h
MIKULÁŠ V DOMOVOCH DÔCHODCOV
v Trnave
účinkujú: FS Modrančanka
a deti zo ZŠ A. Merici

12. decembra o 15.00 h
VIANOCE V TRNAVSKOM MATERSKOM CENTRE
vianočný predaj, ochutnávka,
kultúrny program

PREDAJ VARENÉHO VÍNA
na Trojičnom námestí
13. – 14. decembra od 14.30 do 18.00 h
15. decembra od 9.30 do 12.30 h
Podujatie pod záštitou primátora mesta Trnavy,
výťažok z predaja bude použitý na charitatívne účely

PRIMÁTORSKÝ RADNIČNÝ ČAJ
na Trojičnom námestí
19. – 21. decembra vždy od 16.00 do 17.00 h

Piatok 21. decembra o 17.00 h
na Trojičnom námestí
PRIJATIE BETLEHEMSKÉHO SVETLA
a odovzdanie výťažku
z predaja vareného vína

17. – 21. decembra
od 8.00 do 16.00 h
ZBIERKA TRVANLIVÉHO VIANOČNÉHO PEČIVA
pre osamelých a bezdomovcov
v Katolíckej jednote Slovenska
na Novosadskej ulici

23. decembra od 12.00 do 15.00 h
ŠTEDRÁ VEČERA PRE OSAMELÝCH A BEZDOMOVCOV
Katolícka jednota Slovenska

1. – 22. decembra
na Trojičnom námestí
STÁNOK NA CHARITU
Predaj výrobkov na charitatívne účely
SPOSA-T, Klinika paliatívnej starostlivosti,
Svetlo

KRÁSNE A POKOJNÉ VIANOCE,
VESELÚ SILVESTROVSKÚ ZÁBAVU
A VEĽA ŠŤASTIA I ZDRAVIA
V NOVOM ROKU 2008 – ROKU MESTA TRNAVA

Novinky z radnice nájdete aj na www.trnava.sk

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. Predseda redakčnej rady: Ing. Štefan BOŠNÁK, primátor mesta. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/32 36 348. E-mail: tomasovic@trnava.sk, ursinyova@trnava.sk. Registračné číslo: A 2003/17145. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžiadané rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.